Ročník I. Č. 2. Prosinec 1907.

KOSMICKÉ ROZHLEDY

Předplatné:

Půlletně . . . K 3·50

Ročně . . . „ 6·—

Redakce a administrace:

ŽIŽKOV,

Táboritské ulice

čís. 5.

VÁM, MALÍ!

Pozdraveni buďtež, vy Malí, velkých větší!

Pozdraveni buďtež vy, kterými pohrdá svět, kteří jste jeho spasiteli! Pozdraveni buďtež vy, kteří jste neznámi, jichž nikdo si nevšímá, a které pokořují někdy cestou ti, kdož se mají za velké!

K vám povznáší se myšlénka mé lásky. K vám tíhne naděje všeho, co trpí a vzdychá v přírodě a v lidstvu, k vám obrací se nesmírné očekávání světů.

Jsteť milováni, vyvoleni a požehnáni.

Čím jste menšími, tím více se podobáte těm, kdož byli pravými Bohy Člověčenstva, těm, kdož jsouce větší než všichni, mohli býti sluhy všech. Neboť se objevovali vždy ve tvářnosti sluhů.

Až po den, kde vše bude nové, kde řád zvítězí nad zmatkem, soulad nad neladem, světlo nad temnotami a Láska nad Smrtí, až po tento den konečného vítězství jsou to v pravdě věci nejslabší, jež budou voleny k zmatení silných, neboť právě ve zdánlivé slabosti projevuje se ráda mohutnost.

Ano, až po den, kde v jasu věčné Zory, bude se moci ukázati všem korunován ctí a oděn slávou, až po tento den bude jako služebník služebníků, jako člověk bolu, chudý a bez lesku bydleti mezi lidmi Největší z největších, Pomocník, Vyvolený, k němuž tíhne láska všech, kdož třebas aniž by ho znali aneb uznávali, dovedou jej milovati,

ten, jenž pracuje, zápasí a trpí, nesa svůj neviditelný kříž, zneuznán, neznámý všem, vyjma ty, kteří jsou jeho!

Neznámý všem, rovněž zneuznán, samoten, skryt, malý v očích lidí, povstane i ten, po němž Země touží, a jejž proroci oznamují, Očekávaný národů, Pastýř lidstva, Obnovitel.

Až po den, kde blesk jeho zářícího meče bude vojům země a nebes vítězným znamením posledního boje, bude dlíti mírný a skromný ve stínu svého temného obydlí . . .

Proto vás pozdravuji, vás malí, velkých větší: skrýváte mezi sebou lidi slíbené a nosíte v sobě věci předpověděné: vy jste, kdož jsou očekáváni!

Jenom vy umíte trpěti, jenom vy umíte milovati, jenom vy umíte chápati. Neboť milovati znamená trpěti, a pochopovati znamená milovati.

Jenom vy, kteří nemáte ničeho, umíte dávati. Neboť nemajíce ničeho dáváte sebe samé, a tento dar jest jediný, jenž obohacuje zároveň i toho, kdo přijímá, i toho, kdo dává.

Jenom vy, jsouce malí, umíte sledovati úzké stezky, jež vedou k živým zdrojům, ke zřídlům Života, Světla a Lásky, po nichž žízní lidstvo. A proto jen vy jste jeho vůdci, průvodčími a náčelníky.

A jenom vy, jsouce malí, umíte sloužiti. A proto jedině vy jste Králi, neboť pravými králi jsou ti, kdož slouží.

Hle, celé tajemství vaší velikosti: cítiti se chudým, činiti se malým.

Cítiti se chudými, jsouce majiteli života, a bažiti po drahocenném zisku rozumu; a cítiti se chudými, jsouce v držení rozumu, abychom hledali svatá bohatství duchovnosti; a cítiti se vždy ještě chudými, abychom obdrželi nevyrovnatelný poklad božské citovosti.

Činiti se malými: Abychom měli Život svobodný a silný, odvrhnouti veškerá pouta světských předsudků a rozmařujících zbytečností. K dobytí rozumu zbaviti se vší nevědomecké úzkoprsosti a všeho předpojatého dogmatu. A k nabytí čistoty duchovní a mohutnosti citu odříci se všeho sobectví, všeho pyšného hledání své osoby. Vstoupiti takto, od stupně ke stupni, v souzvuk neosobnosti a v obcování sil vesmírných až po srdce života, až po svatyni božskou.

Jenom vy, Malí, velkých větší, máte moc býti takto projevem Nevymyslitelného.

Protože jste malí, budete oděni svrchovanou slávou božského Osvícení, jež září skrze veškeru bytosť netoliko

ve slovech, ale v živoucích činech, v příkladech, a nejen ve chladném lesku rozumu, ale v plném proměnění života.

Hle, jak budete náčelníky!

Ve vás shrnují se rozptýlené pravdy poznání, v čistém světle dvanácti paprsků úplné pravdy a plné moudrosti.

Ve vás smiřují se v lásce, která je svrchovaným pojítkem, rozdělené údy bolestné rodiny lidské; vy jste spasiteli rozlámaného těla člověčenstva, vy jste pány Vzkříšení.

Chvějte se radostí ve všech prohlubních své bytosti, malí vznešení, nejvyšší!

Oblecte se svým královským rouchem, oblecte svůj šat svatební, neboť mezi vámi, skrze vás a ve vás naplní se nekonečný sňatek Člověka a Země, Země a Světů, věčné Lásky s Životem Vesmírným!

PRAKTICKÝ VÝKLAD VĚT

jež tvoří

ZÁKLAD KOSMICKÉ FILOSOFIE.

II.

Milosrdná Láska.

Milosrdnost jako každá jiná ctnost a ostatně jako vše ostatní podobá se chameleonu v tom, že se zdá bráti na sebe různou podobu pro každého pozorovatele, byť si i přáli viděti ji ve slunečním jasu pravdy. Ze zdvořilosti popřejeme první místo všeobecně nejznámějšímu výměru milosrdnosti: jeť nejrozšířenější, neboť jest obecně hlásán v celém křesťanském světě. Zní: Milosrdná Láska jest nadpřirozená ctnost jež nám dává milovati Boha nade vše a bližního našeho jako sebe samého z lásky k Bohu; to jest, že nám dává milovati Boha nade všechny věci, klásti jeho vůli nade všechny tvory, býti připravenu i život dáti raději než abychom jej urazili.“ Důvod k tomu jest, že jest Bůh *milování hoden* a že *dal zvláštní přikázání abychom jej milovali;* že jest nade všemi tvory, které zahrnuje dobrodiním, a že je naším posledním koncem a cílem.

Co do lásky k bližnímu značí, že máme milovati všechny lidi bez výminky, i naše největší nepřátely, a přáti

i činiti jim vše, co si přejeme a činíme sami. Tato ctnost — snad že jest podpřirozená a ne nadpřirozená, uniká přirozenému cítění lidstva, jemuž byla dána shora uvedená rada; svědčí o tom válečné prapory svěcené ve jménu Božím a vedoucí vojska složená hlavně z mučenníků urvaných nelitostně svému domovu za účelem povinného massakrování svých bližních ve velkém. A ostatně kdyby tato tak zvaná milosrdná láska, jak je tuto hlásána, byla provozována po několik jen pokolení ode všech věřících, zbyli by na světě toliko nevěřící; a to — aspoň myslíme — není účelem pastýřů a vůdců stád.

O komsi, jenž si tvrdou zkušeností získal hlubokou znalost božství a člověčenství, se tvrdí, že vyměřuje milosrdnou Lásku jako „to, co věří ve vše, doufá ve vše, snáší vše a nehyne nikdy."

Nechť některý praktický věřící zkusí provozovati tento recept po několik let, a uvidí brzy co mu zbude z rozumu, tužeb a nadějí, ze životní síly a z majetku. Snad by mu však potom již ani nebylo lze, aby sám posoudil účinek své prakse; ale dokázal by tím svou lásku k bližnímu, obětovav se k radosti jeho a z lásky k bohům, dav se pohltiti v ono dobré a moudré božstvo, jež zvláště vydalo toto nařízení a jež jest jeho „konečným cílem". Leč ač by při tom ovšem nemusila Láska vymizeti z existence nadobro, individuum, které ji projevovalo, zmizelo by jistě.

Obecný výměr milosrdnosti jest: láska k Bohu a k bližnímu, ctnost, jež nám dává hledati dobro druhých a dávati almužny. Moderní jeden logik určuje milosrdnost jako „ctnost jež nás učí nepohrdati nikým a nehněvati se na nikoho, jež nás kloní k odpuštění, k lidskosti vůči nepřátelům, k úctě a vážnosti k lidem dobrým, k lásce a dobrotě k přátelům," a připojuje: Milosrdností je útěcha zarmoucených, zakročování ve prospěch vězňů, smiřování rozporů; jest to věrnost u přítele, shovívavost u úředníka, nestrannost a trpělivost u soudce, mírnost u vládce a loyalnost u poddaného."

Řekneme to kratčeji:

Milosrdnost jest Vesmírnou Hospodárností.

Porušení milosrdnosti jest vesmírným plýtváním.

Vesmírná hospodárnost záleží v zachování a zužitkování sil.

Vesmírné plýtvání záleží v jich neúčinném neb zločinném užívání.

Roztřiďme milosrdnost po spůsobu orthodoxním, to jest:

Vzhledem k Božství, vzhledem k lidstvu a jakožto rozdílení almužny, a pohlédněme na ně kosmicky a filosoficky:

1. Vzhledem k Božství.

Vesmírná hospodárnost vyžaduje rovnováhu mezi přijímáním a ohlasem, neboť bez této rovnováhy nastalo by nezbytně buď plýtvání sil přehnaným jich udílením někomu, kdo jich nemůže a nedovede použíti, aneb i vysílení působce, jenž jest cenným.

Dále přijímání sil a souhlasné jich užívání jsou možny jen v té míře, v jaké je vnímáme; co uniká našemu cítění, jest pro nás jakoby nebylo.

Nekonečný není vnímatelný pro nikoho, kdo má tvar a kdo je konečný; z čehož plyne, že pokusy, které člověk činí aby se uvedl v citový vztah s Beztvarým, s Nekonečným, jenž tudíž uniká našemu cítění, jsou přímou příčinou plýtvání silou nejcennější (protože nejúhrnnější), to jest silou citovou.

Rozum cítí, že není možno vstoupiti v praktický vztah k něčemu, co není vnímatelno; a úsilí dosíci, co není dosažitelno jest patrně neurčitou, ale přece skutečnou příčinou, že vzpírající se rozum jest snižován a sesazován s přirozeného svého trůnu: vzniká tímto protirozumovým úsilím onen druh náboženského šílenství, jenž je ze všech nejčastějším, nejnevyléčitelnějším a politování nejhodnějším, protože jeho oběti jsou většinou lidé intelligentní a upřímně opravdoví. Jiným účinkem tohoto příkazu, abychom byli v citovém vztahu s tím, co není vnímatelno, jest, že připisujeme osobnost Neosobnímu, tvar Beztvarému, vlastnosti, přísudky, schopnosti, ctnosti, chyby a vášně lidské i živočišné tomu, „co má býti oděno“, co má býti projeveno v úkazech a bytostech jednotlivých; a zcela přirozeně, protože rozumový myslitel ano i každý člověk obyčejný pochopuje, že není schopen milovati aneb vzývati a uctívati něco, co jest nade všechny jeho nejhlubší pojmy, čili jinak řečeno, co jest nad jeho citově-rozumové vnímání; tím vším pak způsobeno, že k přemožení této obtíže všechny národy a věky měli své lidské výrobce Bohů, výrobce kolem nichž ti, kdož byli nejvyvinutější se pohodlně shromažďovali jako kolem přinášečů balsámu, schopného ulehčiti ráně ve vrcholních sférách jejich bytosti, ráně, kterouž ustavičně tryskaly a ztrácely se jejich životní síly, rozptylující v Nekonečno nejcennější a nejvyšší projevy jejich životních sil. Tak stalo se, že falešný výklad Milosrdenství vzhledem k Božství byl příčinou zosobňování Neosobního; a protože

každý výrobce Bohů zosobnil a utvářil své Božstvo podle svých vlastních pojmů, — buď k utvrzení své vlastní moci aneb podle svého názoru o potřebách národů, musil nevyhnutelně nastati rozkol mezi Božstvy a tudíž i rozkol mezi jejich oporami a jich uctívately — — : *pod maskou milosrdenství zahalena tak holá lebka politiky, jež jest vrcholem všeho ne-milosrdenství.*

Věda toto, čas od času některý člověk vyvinutý mezi vyvinutými pronášel svědectví ke svým bližním: „Já jest vaším Bohem," to jest vaše vlastní já jest vaším bohem; a někteří z těch, kdo slyšeli a pochopili svědectví, učili národy: „Království Boží jest ve vás,". Vy jste chrámem Božského dechu," „Božské světlo jest osvícením vašich duší". *„Ve vašem ohlasu k silám Božství, jež je ve vás, jest uskutečnění vaší naděje v nesmrtelnost."*

V té míře, ve které bude uznána tato filosofie a ve které se zmenší plýtvání citovou silou dnes rozptylovanou s jedné strany vzhledem k Beztvarému a mrhané s druhé strany klaněním se božstvům osobním, v té míře zavládne Vesmírná Hospodárnost citová. Neboť v té míře, v jaké opět zaujme své místo Kosmická Filosofie, čili realisační poznání vesmírného žití, založené na jediném a neochvějném základě (*Já* jest vaším bohem), a v té míře v jaké člověk krok za krokem pochopí praktickou neproveditelnost přímého vztahu s Nevymyslitelným a zároveň nemožnost ustaviti říši Milosrdenství současně s říší Bohů Osobních, v té míře se ukáže, že individuelní vývoj jednotlivců jest podmínkou, od níž závisí Projevení se Božství, onoho Božství, jež se projevuje jedině v bytostech, a to ve všech bytostech dle míry jich vývojového stupně a dle jich souzvuku s Vesmírnou Hospodárností, s Milosrdenstvím; a ukáže se i že touha, — jinak neuskutečnitelná, utopická, po společenském sjednocení může býti účinnou jedině na základě poznání, že — vše-li v pořádku — jest Člověčenstvo pozemským oděvem a projevením Božství.

Svět jest projevem Neprojeveného, to jest stále plnějším projevem toho, jenž má býti projeven; žití Vesmírné jest „odíváním Neoděného", to jest stálým uskutečňováním v jednotlivých bytostech toho, jenž bez těchto bytostí by zůstal neprojeven. Jak tedy má se uskutečniti toto projevování a toto uskutečňování, jestliže všechny ty poklady citové a rozumové síly, v našem nitru se tísnící, vrací se a rozptylují zpět v nekonečno, místo aby, soustředěny jednou v ohnisku naší bytosti, působily ve smyslu přirozeném a účelném a učinily z jednoho každého z nás samých uskutečněný projev a výraz Onoho, jenž má žitím býti projeven?

Projeven Světem ve své úhrnnosti, projeven jednotlivcem v jednotlivostech.

Ne tedy v tom, že marně plýtváme nejčistším zdrojem Svého bytí, ale že sami v sobě, to jest ve svém životě uskutečňujeme Božství, že sami se snažíme býti tohoto Božství projevem, plníme svůj účel.

Ti, kdož svou vůlí, touhou, slovem a činem, v míře své možnosti a svých schopností se věnují uskutečnění tohoto vznešeného účele, zachovávají v pravdě a ve skutečnosti jediný zákon, „zákon Milosrdenství v jedno spojeného se Spravedlností," zákon, jenž jediný je sto zaraziti nesmírné nynější plýtvání silou citovou a silou rozumovou; takoví lidé jsou účinnými pracovníky k uskutečnění *Vesmírné Hospodárnosti.*

Uvažme Milosrdenství s druhé stránky, v jeho vztazích s člověkem. Tento předmět zajímající tak hluboce veškeré lidstvo může býti pozorován se dvou hledisk: vzhledem ke člověku jakožto k živočichu našeho vlastního druhu, a vzhledem k člověku jakožto hlavnímu pozemskému projevu Božského Obyvatele. —

V prvním případě Milosrdnost vyžaduje od nás, abychom zachovali vzhledem k Vesmírné Hospodárnosti totéž pravidlo jaké vyžaduje vzhledem k Božství: to jest vyhýbati se plýtvání sil. Milosrdenství obecně za takové považované a milosrdenství opravdové jsou dvě podstatné různé věci. *Daleko největší část toho, co je zváno Milosrdenstvím, jest pouhou sentimentalitou, citlivůstkářstvím. Pravé Milosrdenství je vždy vyrovnováženo spravedlností; bez této protiváhy není vůbec Milosrdenstvím;* jedině ti, kdož milosrdenství vyrovnovažují spravedlností, mohou účinně provésti své dobré úmysly. *Citlivůstkářství čili tak zvané milosrdenství beze spravedlnosti jest plýtvání sil, jest to porušení zákona Milosrdenství čili Hospodárnosti Vesmírné:*

Velká většina bolu a útrap, tížících člověčenstvo, má původ v jeho vlastní činnosti; záměna sentimentality za milosrdenství má velký podíl na tomto málo závidění hodném stavu. Ku př. kolikráte citlivůstkářství příliš shovívavých rodičů bojících spůsobiti okamžitou obtíž umožňuje chybám a slabostem, aby se zakořenily u dítěte: kolikráte se tím povzbuzují výstřednosti, jež později ohrozí celou jejich existenci, ano i život jejich okolí. A kolikráte sentimentálnost (čili tak zvaná láska bez veškerého citu pro spravedlnost) plýtvá citovou silou jinocha, jenž se často ničí rozumově i životně hověním šílené vášni k osobě, kterou idealisuje ve své představě v něco, čím z daleka není a kterou zbožňuje

slepé, až pak žár vášně shasne, aneb až nabytí modly jej přesvědčí — když je už pozdě — že jeho modla, kterou idealisoval na zlato, jest jenom z hlíny.

Méně zhusta, ale přece ještě dosti často se stává, že muž neb žena jsou tak věrni svému nedosažitelnému ideálu, že zůstanou smutni a samotářšti — a hluboký cit a neochvějná věrnost, jež by jiného učinily na vrchol šťastným, jsou prakticky ztraceny. A dále — ono citlivůstkářství, jež vede časopisectvo a někdy i soudce samy, aby halili v jakousi svatozáři nejčernější zločince pod rouškou milosrdenství, kolikrát ono působí nesmírné zlo; neboť kdežto chudý a svědomitý dělník pracující tvrdě za uživením těch, kdož závisí na jeho mozolech, žije, trpí a umírá neznám, zanedbán a opuštěn lidstvem, zločinec, oslaven citlivůstkářstvím, jest postaven před publikum, ne-li plné obdivu, tož aspoň plné účasti, a jeho podobizna a jeho slova nonchalantní, odvážná aneb bezbožná jsou uveřejňována, jakoby se jednalo o hrdinu a ne o zločinného bídníka.

To není jediné zlo, jež z toho plyne. *U zločinců mocne povahy jest možno, že mocné soustředění veřejných myšlének na jejich osobu dodá jim prostředky, jež po tělesné smrti jim umožní v nervovém těle působiti svým vlivem na jiné osoby s podobnými, byť snad jinak nepříliš vyvinutými náklonnostmi.* —

Jak často v mladé domácnosti novomanželů jest trpěna přítomnost blízského příbuzného neb příbuzné, ač se pociťuje jejich nebezpečnost pro štěstí a mír rodinný — a to z pouhé sentimentálnosti; až na konec dva lidé, kteří se mohli sobě státi vzájemnou oporou ve svazku stále se posilující jednoty, jsou den ze dne více sobě oddalováni ani nevědouce jak a proč. A tak trpí nejen oni sami, ale i jejich děti jsou oběťmi tohoto zmenšení citové síly rodičů, která by byla jich nejcennějším dědictvím, kdyby pravé milosrdenství, to jest spravedlnost k sobě samému i k svému soudruhu byla přemohla falešnou sentimentalitu k osobě překážející. Jak časta jsou také nenapravitelná neštěstí, pocházící z onoho citlivůstkářství, které šetří zvířata nebezpečná, jako neovládatelné koně a domácí zvířata buď potměšilá aneb zlostná. — Veškeré citlivůstkářské plýtvání citovou silou nejen má přímé škodné následky, ale ono zbavuje toho nejcennějšího i ty, kdo jsou schopni pravého ozvuku; neboť hledají marně u bližních cit, vyplýtvaný a zavedený na cesty bezvýznamné. Toto plýtvání silami, ať jest jakékoliv, a ať se děje z kterékoliv příčiny, jest dvojnásobným porušením zákona milosrdenství: vůči nám samým, neboť nás nečiní tím, čím bychom se měli státi, a vůči těm,

jimž by naše síly mohly se státi dobrodiním pravým a cenným. O síle rozumové nutno míti na paměti, že tato síla jest pro dobro všeho světa tím, čím je sluneční jas vzduchu. Sbavujeme-li rozumové pomoci ty, kdo jsou schopni a žádoucni jí užíti a vnucujeme-li tuto pomoc jiným, kteří nemají ani moci ani vůle ji použíti, jest to ohromným plýtváním rozumovou silou. Vládcové a ředitelé státu, kteří dávají poloblbým snad dětem bohatců výchovné prostředky, jichž jsou zbaveni vysoce snad nadané děti dělníka pracujícího za najedení, tito státníci urážejí hrozně zákon milosrdenství čili Vesmírné Hospodárnosti, neboť plýtvají prostředky k vyvinutí rozumové síly na ty, kdo jí nemají a zbavují jich ty, kdo ji mají. Orají písek, nechávajíce roli nezoránu.

Před nějakým časem navštívili jsme ve společnosti mladého, výborně vychovaného Číňana některé tak zvané výchovné ústavy. Tázán pak o svém dojmu z tohoto způsobu výchovy, Číňan odpověděl: Svůj dojem mohu vypověděti jen povídkou, která se mi stavěla příliš živě před oči. Kterýsi člověk, jenž měl stáda ovcí a zvířat, domácích i divokých a hejna ptáků, byl nucen odcestovati, a svěřil hospodářství svému zástupci. Ten, pomýšleje na konečné účty, řekl svému správci: „Stálo by mnoho času, práce a peněz, kdybychom měli se zabývati každým zvířetem zvlášť. Sežeňte je do společné ohrady a opatřte u dodavatele jednotnou potravu. A protože ptáci příliš létají a nežerou, ostříhejte jim křídla a krmte je rukou. Budou pěkně tuční a majitel bude potěšen.“

Stalo se tak.

Leč majitel, jat jakýmsi tušením, vrátil se nenadále a šel rovnou ke klecím ptáků; překvapen, že nebyl uvítán radostnými hlasy, spozoroval, že jen malý počet ptáků se hýbe — a to ještě s námahou: a prohlédna je shledal, že většina je napolo neb nadobro zadušena přežráním a ostatní že nemohou létati, ba ani choditi pro tíži. Nanejvýš zarmoucen šel ke chlévům a ohradám k domácí i divoké zvěři: všude prázdno. Uslyšev vzdálený hluk došel k poli, kam zahnali zvířata, a shledal, že nejsilnější býložravci sežrali a podupali vše tak, že slabším nezbylo ničeho než hlad — a že masožravci způsobili hrozný poplach a spoustu. Napravil ihned, co bylo ještě k napravení, povolal svého zástupce a žádal účty. Vítězoslavně odpověděl zástupce: „Zavedl jsem systém v každém ohledu hospodárný — ušetřím na čase, na penězích i na lidech.“ Majitel odpověděl: „To je možná, ušetříte na penězích i čase, ale zničíte zvířata i ptáky.“

Kdosi, slyše tuto bajku Číňanovu, odvětil: Výborně! Naše výchovná soustava nejen že uzavírá do téže prostory děti různých a často opačných schopností a náklonností, a dodává jim tutéž potravu, ale přecpává je násilím mozkem cizím. —

Tato *nevýchovná* soustava jest jedním z nejobecnějších a nejškodnějších porušování zákona milosrdenství, neboť plýtvá přirozenými životními a rozumovými silami těch, kdo jsou státem nuceni podrobiti se jeho systému, *který způsobem více neb méně hrozným znásilňuje pravé lidské já.*

Uvážíme-li *tuto nejhroznější ze všech křivd, znásilnění pravého já,* přijdeme přímo k tomu, abychom uvažovali i o Milosrdenství v jeho vztahu ke člověku jako k projevu a oděvu Božství, které v něm obývá; neboť co znásilňuje neb zvrhá individuelní síly — citovou, mravní, rozumovou a životní — týče se nejen člověka, ale i Toho, jenž má člověkem býti projeven.

Nikdo, byť bylo jeho postavení jakékoliv, nemá práva míchati se do individuelního lidského já a škoditi mu tak; neboť vyšší já jednoho každého jest jeho prostředkem k projevení Jiskry Božského Světla, které jest v něm a *patří jemu a nikomu jinému;* a nechť jakákoliv je moc a autorita toho, kdo se míchá do lidského já, právo Božského Obyvatele je větší než právo jeho. Z toho jen plyne pravá Theokratie, vláda Božství, jež je v nitru každého z nás, bez níž není možné účinné povšechné Milosrdenství.

Vesmírná Hospodárnost.

STARÉ TEXTY.

Kosmická tradice, filosofie, která se obrací stejně k rozumu jako k pocitům duševním, nechce se vnucovati jako nějaké zjevení plné tajů, mysterií a dogmatických tvrzení. Náš list se naopak snaží vyložiti je postupně, soustavně a co nejjasněji; toť úkolem prvé jeho části.

Protože však k tomu bude zapotřebí dosti dlouhých a často dosti abstraktních výkladů, podáváme zároveň souběžný výklad důsledků této nauky, výklad, jenž usnadní porozumění, dávaje ji oceniti rychleji, pohodlněji a příjemněji.

Proto v této druhé části přineseme texty, jež podají obraz bezprostředně praktický a snadněji pochopitelný.

Ovšem že bude z počátku těmto výtahům vaditi nejeden rys, který by měl býti předem vysvětlen. Abychom tomu odpomohli, bude text doprovázen stálým výkladem. Leč vysvětlivky tyto budou rázu pouze prozatímního, a budou rozvinuty teprvé v průběhu času. Nechtějíce pokračovati příliš pomalu, spoléháme, že čtenář, co mu z počátku snad bude tu a tam nejasným, odkáže na dobu pozdější, která doplní a vysvětlí, čeho třeba: a spoléháme, že čtenář dovede oceniti radost, kterou působí našemu chápání ponenáhlé vnikání světla ve věci, které z počátku připadají temny. Ujišťujeme čtenáře, že tato zdánlivá temnota mu nepotrvá dlouho.

ZÁHROBNÍ ŽIVOTY ATTANNEE OANNESa.

Záhrobní paměti, jež *Attanee, Brah Thalet, Brah Oannes, Brah Chi* mentálně sám sdělil*) a jež byly mentálně předávány po dvanáct tisíc měsíců, to jest až po čas, kde je obdržel *Brah-Ma;* — předávány ústně po dvanáct tisíc měsíců, to jest od času Brah-My do času, kde je obdržel *Brah-Azerte,* Chaldejec, současník *Nefer-Mer-a* ze země Misraïm: ve kterémžto době *Brah-Azerte* přijal *Nefer-Mer-a,* jemuž vyprávěl Záhrobní život *Attanee Brah Oannes-a.*

Dvanáct tisíc lun po té kdy tato historie byla obdržena *Nefer-Mer-em* ze rtů *Brah-Azerte,* napsal ji poprvé *Thorthys,* první archivář *Ma-Nes-*a, Maga**) a krále egyptského, a přepsáno do jazyka posvátného.

Za doby *Chi-Ilga* byly tyto děje přepsány do čtyř řečí, jež halí jazyk posvátný, a tajně s velkou péčí poslány čtyřem potomkům oněch čtyř, které Chi utvářil nežli na nějakou dobu opustil sídlo Člověka.

A ze závitku, jejž obdržel *Brah-Boreo,* věnovavší se ctění *Ma-Sadukh-*a, bylo toto vyprávění sděleno potomstvu.

O ostatních třech z původních čtyř exemplářů není známo, kde se nalézají.

---

*) Totiž sdělovány přenášením myšlénky mezi zasvěcenci bez pomoci mluveného slova —. *Pozn. redakce.*

**) Mag sluje zasvěcenec připojený k některému kollegiu, jež má za úkol udržovati a zdokonalovati posvátnou vědu a podporovati moudrostí hlavu státu; výchova zasvěcenců vůbec a zvláště výchova knížat, kteří v normální společnosti jsou zasvěcenci, tvoří jeden ze společenských úkolů takovéhoto kollegia. Zde pak každý z adeptů má svoji specialitu.

ÚVOD.

Tento Attanee Oannes nebyl svým velkým původcem *zplozen*, ale byl jím *emanován*, vyzářen. Jeho původ byl takovýto:

V jisté době *Brah Thalet, Brah Oannes, Brah Chi* pomocí znalosti a moci, jež tvoří Vědu, utvářil z Hmoty Azerty [1]) tělo k podobě muže, to jest k podobě *Kahi-ho*, jak byl v době, když mu *Devo* [2]) částečně odňal passivní, trpnou část bytosti.

Utvářil toto tělo z nejzářnější a nejřidčí hmoty, patřičně očištěné; bylo krásné a dokonalé nade všechny ostatní mužské tvary na zemi, neboť když Brah Thalet utvářel v ponětí svém toto tělo, viděl u vidění *Brah Aual-a* a *Brah-Elohim-a* [3]) a dal tělu, jež utvářel, zářnou krásu *Aual-a* a majestátní krásu *Elohim-a*. Utvářel toto tělo po devět měsíců k této zářné a vznešené podobě, a po celou tuto dobu nikdo neviděl Velkého Utvářitele, než jeden z největších vidců, jenž jej ošetřoval.

Když bylo toto tělo dokonalé ve čtveřici hmotných stupňů, to jest ve svém stupni mentálním, psychickém, nervovém a fysickém, velký utvářitel jeho odpočinul obklopen péčí a ochranou čtyř osob, jež mu byly nejbližší v moudrosti, vědomosti a moci. A v tomto odpočinku, svou vlastní vůlí, vyzářil přímo ze sebe výron svého nervového stavu hutnostního; tento výron byl v dokonalé rovnováze ve svém stupni mentálním, psychickém a fysickém; ve stupni pak nervovém tohoto stavu nervového byl tak dokonalý, jak jen je to vůbec možno docíliti až do doby, kdy *Dvh* bude svržen. [4])

---

[1]) *Azerte* značí nejhustší stav hmoty, roztříděné ovšem na několik stupňů hutnosti. (Viz čís. 1. článek: „Vymístění“, jakož i „Svět a Člověk“, str. 32. a 33.)

[2]) *Kahi* je první člověk, utvářený v hutnosti Hmotnostní, za hranicemi říše Nepřítelovy. *Devo* jest jméno nepřátelské bytosti, jež se postavila proti Kahimu a rozdělila jej v muže a ženu. (Viz „Svět a Člověk“, str. 48.)

[3]) *Brah-Aual* a *Brah-Elohim* jsou dvě nebeské mocnosti, jež měly hlavní úlohu v utváření tohoto všehomíra. („Svět a Člověk“, str. 35.—36.)

[4]) *Dvh* je člověku nepřátelská bytost, jež dnes ovládá nervový hutnostní stav, usilujíc zbaviti člověka vlády i nad stavem fysickým. Srovnáme-li hořejší odstavec s tím, co řešeno o složení člověka v 1. č. ve článku vymístění, vidíme, že Attanee Oannes byl hned od svého počátku utvářen jako ti z nás, kdož se vyvinou až po stav nervový — tedy jako vyvinutý „zasvěcenec“. Člověk obecně je složen jen z fysického stavu látky, a stupně vyšší si teprve získává. —

V devíti dnech zdokonalil tento výron a vlil jej do těla hutnějšího, jež byl utvářil za oněch devět měsíců.

Pak velký Utvářitel spočinul občerstvujícím spánkem obnovy, a jeho výron, takto oděný hmotným tělem, jež bylo vytvořeno z nejzářnější a patřičně očištěné hmoty Azertní, spočinul spánkem přispůsobovacím*) v auře svého utvářitele.

Pak Utvářitel spočinul opět obklopen péčí a pod ochranou oněch čtyř, a za tohoto druhého spánku, svou vlastní vůlí vyzářil přímý výron svého stavu psychického, jenž byl v dokonalé rovnováze ve svých čtyřech stupních mentálním, psychickém, nervovém a fysickém. A tento výron vlil ve svůj nový útvar stejně jako veň za předešlého spánku vlil výron nervový. Pak znovu odpočinul spánkem obnovným a v jeho auře jeho výron spočinul spánkem přispůsobovacím.

Pak spočinuv po třetí obklopen péčí a pod ochranou oněch čtyř, svou vlastní vůlí vyzářil přímý výron svého stavu myslového, kterýžto výron byl v dokonalé rovnováze ve svých čtyřech stupních bytosti mentálním, psychickém, nervovém a fysickém. Pak, jako před tím, spočinul spánkem obnovným a jeho výron, patřičně přioděný, spočinul v jeho auře spánkem přispůsobovacím.

Když velký Utvářitel takto vyzářil a oděl své tři výrony, řekl oněm čtyřem: Bytosti mé bytosti, které jsem oděl tělem pro ně vhodným, jsou dokonaly v správné vyrovnováženosti všech jejich stupňů ve stavech hmotnostních stavech mentálním a psychickém, a jak jen možno dokonaly i ve stupních stavu nervového, nad nímž vládne nepřítel, pokud Doh nebude svržen. Protože pak jeho moc se vztahuje i na nervový stupeň stavu fysického, bylo mi nemožno úplně vyčistiti zářnou a zředěnou hmotu Azerty, když jsem z ní utvářel toto zářné a vznešené tělo: moc a síla nepřítele se tomu protivily, a vím tudíž, že dříve či později i toto tělo propadne rozkladu svého stupně fysi-

*) Pozor na různé druhy spánku, o nichž je tu řeč: bude o nich mluveno častěji:

Spánek Tvářitele v době *vyzařování* výronu; vzniká soustředěním vůle.

Spánek a odpočinek k *obnovení* sil vyčerpaných výronem neb jinak.

Spánek bytosti určený k *přispůsobení* se v nový útvar, k *strávení* sil, jež v nový útvar jsou vlity.

Bude vůbec dobře zapamatovati si celý tento popis utváření a vyzáření. V textu se upozorňuje, že se výron stal vlastní vůlí: na rozdíl od výronu bezděkého, jenž ku př. u medií často vzniká vlivem cizí bytosti a poskytuje látku k t. zv. materialisaci.

ckého: nejspíše vydrží dlouho nad obyčejnou lhůtu lidí zrozených ve světě dle způsobu bytostí méně vyvinutých; ale konečně i ono nutně skončí, neboť molekulární hmota, z níž je utvořeno, obsahuje zárodek rozkladu. Nicméně, dík správnému vyrovnovážení bytostních stupňů myslového a psychického bude tento můj Výron míti moc přioditi se znovu stupněm fysickým. Tak několikráte po sobě a dle vůle co je nesmrtelného přioděje smrtelnosti, až co je smrtelno bude samo přioděno nesmrtelností.[6])

Jeden ze čtyř zvolal: „Vyzářil jste nervový, psychický a mentální stav své bytosti, ale ze stavů podstaty (essence), Světla a Ducha, jež rovněž jsou ve vaší bytosti právem vašeho původu,[7]) nevyzářil jste žádného výronu.“

Velký Utvářitel odpověděl: „Kdo má čtyři bytostní stavy, to jest kdo znalostí dotýká se stavu nejhustšího, fysického a stavu myslového, může svou vlastní moudrostí, svou znalostí a svou mocí si utvářiti, sám od sebe, dle své vůle i stav Essence, Světla a Ducha. Ano mám zato, že za jistých podmínek má i moc překročiti za sedm stupňů *hmotností* a vstoupiti za závoje do *etherismů;* snad i za sedmeronásobné závoje samých etherismů[8]), neboť bylo zjeveno v dávných dobách, že člověku všechny věci jsou možny.“

Pak Utvářitel a bytost jeho bytosti, oděná tělem zářivé krásy a vznešené majestátnosti, vyšli z čtvercové věže, v níž velký Utvářitel počal a dokonal své dílo, a Brah Thalet, Brah Oannes, Brah Chi ujal se opět svého úřadu jako hlava svého lidu. Ale Attanee Oannes, jenž byl napotom nazván *Oannes Ravah Kamel,* zůstal v paláci *Bizata,* vrchního maga po třicet šest lun, v střídavém stavu spánku a bdění.

---

[6]) Tento výrok vztahuje se na faktum, že dnešní naše těla nervofysická jsou zbavena svého pravého, čistě fysického obalu, těla zářně hmotného, z něhož v Auře naší jsou toliko více méně nepatrné zbytky. „Sv. a Čl.“ str. 48. *Red.*

[7]) Potomek je jednak útvarem, jednak výronem bytosti rodičů, a které stupně jsou zastoupeny u jeho více méně vyvinutých rodičů, ty vyzářeny jsou i v dítěti. *Red.*

[8]) Vesmír je rozdělen ve čtyři hlavní, hierarchicky seskupené Říše: Říši okkultismů, říši pathetismů, říši etherismů a říši materialismů (čili říši skrytostí, citovostí, etherismů a hmotností). Tyto říše jsou jedna ode druhé odděleny závoji: nucleolus čili jadérko mezi Skrytostmi a Citovostmi, nucleus čili jádro mezi citovostmi a etherismy, a závoj přísudečný (attributální) mezi etherismy a hmotnostmi „Sv. a Čl.“ str. 32.

PAMĚTI ATTANEE OANNES-A,

sdělené jím samým.

Po dlouhém žití v těle, jež mi připravil ten, z jehož bytosti jsem bytosť, cítil jsem, že ztrácím ponenáhlu, ale jistě fysickou životnost následkem citlivosti a jí přivoděné nerovnováhy ve stupních nervovém a nervofysickém mého fysického stavu hutnostního; ale pozoroval jsem tuto změnu beze strachu a obavy, neboť třebas věda, že dosud nemám moci uchovati v celistvé úplnosti svoje tělo, jež musilo dříve či později propadnouti rozkladu, věděl jsem též, že jsem měl moc znovuoditi novou nejhutnější obálkou mentální a psychický stupeň své bytosti. Tento nejhutnější obal nemohl ovšem dosud býti nesmrtelným, jsa podroben vyčerpání pro krutost Devovu, od něhož byli Kahi a Kahie zbaveni svého pravého ochranného těla fysického.[9]) Leč věděl jsem, že za každého nového přiodění se tělem fysickým budu s to zachovati je po dobu delší a delší, dík znalosti nabyté praktickou zkušeností. — — —

Když jsem opustil zámek prvního Maga, živ tam po tři léta ve střídavém bdění a spánku, tu ten, jenž mne vyzářil ze své vlastní bytosti a jenž mi utvořil vhodné bydliště, přijal mne s velkou srdečností a dav mi vejíti do jeho obydlí, žádal mne, abych mu vyprávěl vše, co jsem do té doby zažil. Když jsem mu sdělil, že jsem v poklidu dosáhl stavu Essence, Světla a Ducha, byl velice uspokojen a žehnaje mi řekl: „Pokračuj, od síly k síle, vyvíjeje se sám a vyvíjeje všechny, kdo jsou s tebou v příbuznosti.“ — A když jsem odpověděl, že jsem sice mohl jíti až sem, ale že nemohu dále, ač-li nebudu zdokonalen spojením s ženou utvářenou pro mne v dvojnost bytí[10]), tu ten, jenž způsobil mé bytí, odvětil:

„Jako jsem já vyzářil a utvářil tebe, stejně před rokem *Boreo* vyzářil a utvářil passivní bytost, jež ti odpovídá a

---

[9]) Toto ochranné tělo z opravdu fysické hutnosti hmotné jest ono, o němž Saul z Tarsu mluví jako o „tělu slávy“ neb „těle zářném“.

[10]) V Kosmické praksi zasvěcenec, aby mohl jednati v neviditelnu, spojí se se ženou*), kterou chrání svojí ochranou aurou a které propůjčuje jako zbraň své činné, aktivní síly. Tak každý z nich může užíti svých sil v celé jich plnosti. — *Dvojnost bytí* značí úplnou sympathii, harmonii a součinnost muže se ženou.

*) V řečech halících posvátný jazyk prvotní jest žena označována slovem značícím: passivní člověk, k označení převahy vnímavých schopností v její bytosti, kdežto muž zván jest aktivní člověk, k označení převahy schopností činných. V češtině nezbývá nám prozatím, nežli přidržeti se slov obvyklých. — Pozn. Redakce.

k tobě se tudíž za doplněk hodí ve všech směrech: neboť v hlubokém spánku *Boreo* tě viděl v době, kdy jsi byl vyzářen a utvářen, tak že pochopil, čím jsi a čeho ti jest zapotřebí."

Odešel jsem tedy do země Jihu, do zámku *Boreova;* a nežli jsem tam ještě dorazil, Boreo vyšel mi vstříc a uvítal mne těmito slovy: „Vím, že jest to Ma Vaša, pro níž přicházíš, Ma Vaša, upřímná a mírná." [11])

A když mne přivedli k Ma Vaše, stanuli jsme jeden před druhým v obdivu, neboť — jak mi později řekla — neviděla, vyjma ve snu, nikoho se mnou porovnatelného, a já — já byl zdiven její krásou, jež nejen převyšovala krásu všech dívek, které jsem před tím, kdy viděl, ale převyšovala i můj ideál o formě a dokonalosti. — A podařilo se mi nalézti prostředky uchovati jí tuto krásu v celém její jasu po staletí. Neboť kdežto množství starostí a prací, kdežto nesmírná zodpovědnost spočívaly na mně, hlavně po rozkladu nervofysického stupně mého Utvářitele, byl jsem s to ochrániti Ma Vašu od všeliké nepohody — a ona, uspokojena v každém směru, dala mi svou lásku a svou důvěru: tak mohl jsem ode všeho strachu a ode všeho nepokoje ochrániti nervový stupeň její bytosti, jenž je ve světě až dosud vždy v nerovnováze.

Shodli jsme se, že nezplodíme, neutváříme ani nevyzáříme žádné bytosti k naší podobě; věděli jsme, že ať jakkoliv se věci chopíme, bytost z naší bytosti by posud nemohla uniknouti rozdělení rozkladem: věděli jsme rovněž, že Ma Vasha i já byli jsme schopni odíti se znovu hustší hmotou; já svou vlastní mocí a věděním, ona s pomocí mé ochranné moci a vědy. Měli jsme za moudřejší odložiti utvoření bytostí k naší podobě až do doby, kde nastane Obnovení. [12])

Proto, když jsem cítil mizeti moje životní síly, cítil jsem velký bol k vůli Ma Vaše: kdo ji bude chrániti, kdy nebudu již člověkem vtěleným na zemi? A jak jsem byl takto zarmoucen, moje milovaná nalezla mne ve smutku, a vloživši svou ruku do mé dle našeho zvyku, řekla mi věrně:

„Nechť můj miláček se nermoutí, že v krátce bude nucen svléknouti svůj stav nervo-fysický, tento stav, jenž nejsa posud nesmrtelný, jest vyčerpán tíží a břemenem,

[11]) Ma Vasha znamená tvárlivost jemnější než vodu.

[12]) Obnovení, Obnova, Restituce, jest doba poměrně blízká, kde Nepřítel bude úplně ovládnut a rovnováha ve Vesmíru bude dokonalá, tak že pokračující vývoj bude nadále probíhati způsobem normálním.

jež mu bylo nésti v zápasu za vítězství Milosrdné Lásky a Spravedlnosti. Věz, můj drahý, že nežli ty's si přišel pro mne, ten, jehož jsem výronem, mne naučil mnohým věcem; a od hodiny, kde jsem spozorovala, že tvoje životní síla se umenšuje, připravovala jsem svou auru aby byla pro tvoje nervové tělo jakoby výživnou báni, jakoby bezpečným místem odpočinku. A bylo to za tímto účelem, jestliže jsem, vyhýbajíc se účasti na únavách života, protivných mé přirozenosti, odpočívala ve stínu tvého světla, jež jest pro mne jakoby závojem. Tak — řekla jsem si — budu nejlépe uchována, aby jednoho dne, až můj miláček bude míti zapotřebí mé aury, nalezl v onom stupni mého nervového těla, jenž obaluje stupeň psychický a stupeň mentální, jakoby tvrz nepřístupnou všem nepřátelům, ze které by jej nemohli vypuditi."

Velice utěšen těmito slovy zvolal jsem: „Šťasten a blažen jest muž, jehož život projevený v passivitě neodává se radám nespořádanosti a nepokoje; ona nepodrobuje se společnosti těch, kdož nejsou ani spravedliví ani laskaví! Nedlívá mezi těmi, kdož vyhýbají se pravdě: nalézáť rozkoš celou v konání vůle toho, k němuž náleží, v noci protivenství jako ve dnech zdaru; podobna stromu jenž se zdvihá na břehu řeky, zůstane vzpřímena, kdy ostatní klesnou jako suchý list na podzim; vše, co ona podnikne, zdaří se!"

Vida takto moudrost a sílu té, jejíž něžnost a mírnou skromnost jsem již znal a cenil, myslil jsem si, že nikdo není tak schopným jako Ma Vaša ujmouti se péče o naše národy a říditi je. Poznala tuto myšlénku a odpověděla: „Protože jsme neutvářili žádné bytosti k naší podobě, až ty přestaneš býti člověkem vtěleným na zemi, nechť Magové a náčelníci vyvolí toho, jejž se jim bude líbiti zvoliti za Krále, neboť jenom v ústranní a v pokoji budu moci nejlépe tě chrániti ve své výživné sféře. Ostatně se mi zdá, že na ten způsob v den, kdy budeš připraven odíti se znovu rouchem smrtelným, budeme se nalézati v postavení, které nám umožní svobodný vývoj, neboť nebudeš více míti těžkých břemen jež spočívají na bedrách vládce, řiditele, ochránce a vychovatele mocného národa."

A vida, že jsou tato slova plna moudrosti, odvětil jsem: „Nechť stane se tak; leč kde budeš bydleti?"

„V tom není obtíží, odpověděla Ma Vaša: královna, jejíž manžel nežije více na zemi, má právo zůstati uprostřed svého lidu, a prohlásí-li, že má úmysl zůstati věrnou svému zemřelému a neodati se nikomu jinému, jest pro ni nejčestnější místo v domě vdov, v posvátném ústraní, kam ji

bude provázeti úcta všech. Až tedy nebudeš na nějaký čas se mnou, prohlásím, že jsem se ti zasvětila na vždy, a vstoupím do domu vdov a nevyjdu, pokud se nevtěliš znovu."

Tu pronikl mou bytost velký mír; všechen bol, všechno utrpení pominulo; zbaven starosti zodpovědnosti, cítil jsem se zbavena těžkého břemene, a ulehl jsem k půlnoci, s hlavou mé drahé Ma Vašy spočívající na mých prsou; a když nadcházela zora, vybavil jsem se pomalu, klidně z unaveného a vyčerpaného těla, jež bylo mým ochranným štítem; Ma Vaša něžně povstala, a já — ve stupni nervovém — vstoupil jsem do její aury.

A vida chladný a nehybný útvar, který jsem opustil, tuto formu sestárlou a opotřebovanou, nesoucí stopy prací, únav a starostí, které jí bylo po tolik let snášeti, zahleděl jsem se na ni pohledem plným uznání a nevýslovné něžnosti a řekl jsem: „Ma Vaša mi je svědkem, že ať kolikrátkoliv se mi přihodí odíti se znovu intellektualisovanou a oživotněnou hmotou Azerty, bude to přece jen tento první obal od země dodaný mému velkému Utvářiteli, a od něho utvářený dle vzoru zářné krásy Brah Auala a svrchované vznešenosti Brah Elohima, jejž obléknu v době Obnovy, kdy nejsa více podroben změně a utrpení, bude moci sdíleti naši nesmrtelnost."

Tu Ma Vaša vyšla z pokoje, kde spočívaly mé smrtelné zbytky a jdouc k hlavnímu Magovi, sdělila mu, co se stalo s Attaneem, připojujíc:

„Jest vůlí jeho i mou, aby jeho tělo bylo zahrabáno ve velké hloubce pod věčným sněhem hory, těsně u místa, kde spočívá, co bylo smrtelného u Kahi, Šetha a Mahuaiele, tam, kde po nějaký čas spočívala i fysická bytost Chi-ho, když nemohla býti zachráněna od smrtelnosti."

Když pak se Ma Vaša vrátila do pokoje, kde jsem v její přítomnosti opustil svoji smrtelnou schránu, nenalezla jí více: neboť mocí a vědou prvního Maga byla již dle našeho společného přání hluboko ukryta pod věčnými sněhy. —

Ma Vaša pak svolala shromáždění Magů a náčelníků, a když se sešli, stojíce po straně dvojsedného trůnu, řekla: „Je vám známo, že ten, jenž není více na zemi jako člověk tělesný, nezanechal žádné bytosti ze své bytosti; jeho vůlí jest, abyste mezi sebou zvolili, kdo by zaujal jeho místo."

První Mag a první z náčelníků odpověděli: „Vy, jež jste jedno s ním, ó Ma Vašo, naše královno, buďte mezi námi na jeho místě!"

Leč Ma Vaša odpověděla:

„Velmi pěkná a velmi věrná jest vaše myšlénka; jest jako léčivý balsám na ránu, leč nemůže tomu býti tak: Vůlí Attanee Oannesa, jakož i vůlí mou vlastní, já jež jsem mu na vždy posvěcena, vejdu ihned do domu vdov, abych z něho nevyšla po celou dobu svého vdovství."

Slyšíce tato slova, klaněli se Ma Vaše řkouce:

„Ma Vaša je opravdovou vdovou; bude mezi námi jako požehnání; dům vdov bude nám chrámem a její obydlí v něm bude nám svatyní svatých."

* * *

Ma Vašu dovedli s velkou slávou do domu vdov, stojícího na ostrově prostřed velké řeky. Vstoupivše do vnitřního domu, Ma Vaša odpočinula, a já odpočinul s ní v její auře obnovným spánkem přizpůsobovacím, neboť třebas že jsem se z vlastní vůle a v čase samovolně zvoleném zbavil svého znaveného a vyčerpaného fysického těla, přece mi velmi scházelo; a to tak, že nevěřím, že by kterákoliv aura méně jemnější a méně silná než aura Ma Vaše byla bývala schopna popřáti mi potřebného klidu. I v okolnostech nejpříznivějších nepřirozený — vlastně proti přírodě zakoušený — otřes, jejž působí rozloučení stavů bytosti, je velmi značný. Již za života jest citlivost fysického stupně lidské bytosti tak značná, že jeho utrpení postihuje celou bytost až po stupeň psychický a mentální; příčinou fysického utrpení pak jest ztráta pravého fysického stupně, lehkého, pružného, vytrvalého, schopného odporu a poměrně necitlivého.[13])

Bolesť těla nervového, sbaveného zevní hmotnější obálky nervofysické jest prudká; nevolnost a utrpení jsou tím větší, čím větší jest individuelní citlivost toho, jenž je takto odhalen a obnažen uprostřed prostředí nesympathického, ano nepřátelského.

Uvažte, jaké utrpení působí i nejmenší tlak na obnažené nervy; a tyto nervy jsou jen hmotným obalem pravého nervového těla. Představte si pak břitké rozčilení, zakoušené

---

[13]) Čtenář měj zde na paměti složení lidské bytosti, které zde krátce opakujeme:

Čtyři složky: 1. Tělo fysické. 2. Tělo nervové. 3. Duše či stav psychický. 4. Mysl či stav mentální. A každá z těchto částí rozdělena je opět ve čtyři podstupně stejně seřaděné. Z těla fysického odňata člověku nepřítelem zevní obálka, stupeň čistě fysický. Nervy a nižší část těla nervového (aetherického) tvoří, co zváno tu tělem nervofysickým.

nervy smyslových ústrojů, přímo vystavených jasu světla, střídajícího se s hlubokou tmou, a vydaných pohledům škodným, odporným, ošklivým, zmalátňujícím zvukům prudkým a nesouladným, chutím a zápachům odporným, spoustě doteků dráždivých a bolestných. A takový je stav nervového těla nově obnaženého; jest snazší představiti si jej než popsati.

Protože však ztráta smyslových ústrojů nervofysických pro mne zdvihla závoj, jenž zahaluje nervový stupeň bytosti, mám za užitečné vše, co jsem zakusil sděliti těm, jimž by moje vědění mohlo býti užitečno. Leč obracím se prozatím jedině k těmto vyvinutým; teprve až v předvečer Obnovy to, co jsme zažili za našeho v onom stupni bytí, o němž mluvím, bude moci býti bez nebezpečí uveřejněno, aby každý dle prostředků, jež jsou mu k ruce, mohl se připraviti a přichystati, a aby všichni mohli se navzájem podporovati.

Neboť dlouho před prvou zoří dne Obnovy bude tma tak velká, že i mezi nejintelligentnějšími z lidí bude mnoho takových, kdož od pokolení k pokolení budou učeni očekávati ztrátu nervofysického stupně své bytosti jako vysvobození z muk, zakoušených v těle masitém A ti, kdož ze sobectví aneb z nevědomosti rozmnožují vojska božstev osobních budou míti důvody — plně známé svým osobním božstvům, byť neznámé těm, kdož udržují jich ctění a vzývání[14]) — k naději, že odchod k říši méně hmotné je uvede v příbytek nevýslovného blaha, kde rozkoše každého budou tisíckráte zvětšeny, kde tvary a barvy budou nekonečně krásnější, kde melodie a harmonie budou mnohem melodičtější a harmoničtější, vůně líbeznější, květy nádhernější a kde každý dotek způsobí novou rozkoš.

A tak — až na malé výminky, člověk dosud úplný bude přiveden, aby toužil a přál si svůj vlastní celkový rozklad a skytal tím pomoc a sílu i moc bytostem nepřátelským, božstvům osobním.

Slova celkový rozklad užíváme s obmyslem: neboť to jest oním tajemstvím, jež je skryto za mlhavou vidinou, která šálí ubohé lidské poutníky v jejich průchodu

[14]) Kosmická Filosofie učí, že idea Boha *osobního*, jenž dovoluje člověku vstup do nebeského ráje, jest léčkou nepřítele, určenou přemluviti lidi, aby se zřekli hmoty a stali se „čistými duchy“: toto zřeknutí má však nepříteli poskytnouti ony živly, jež hledá ke své sobecké a výstřední tvorbě. Proto Kosmická Filosofie zrazuje od asketismu a ode všeho, co vede ke ztrátě fysické moci: fysická moc má býti ve Vesmíru urovnána v Člověku a skrze Člověka, a ne jím opuštěna a vydána!

tímto žitím, z něhož jeho nepřátelé učinili jakousi pout pouští, stejně bolestnou jako krátkou a pracnou. Zrakům každého z těchto nespokojených, znavených, vysílených poutníků skytá se šalebná oasa, přispůsobená výši vývoje jeho smyslu.

Méně pokročilým ztráta stupně nervofysického slibuje ráj, v němž bude nadbytek potravy a nápoje, kde budou chráněni od horka a zimy, od bouře a vichru, od zubů, tlap, zobáků a žihadel všech živočichů rvoucích je na zemi, od moru, hladu a od smrti.

Vyvinutějším — kteří tvoří většinu lidských ctitelů osobních bohů — Nepřítel slibuje po ztrátě těla pobyt, jehož popis zřejmě prozrazuje orientální původ: Nadbytek zřídel čisté vody jest tu jedním z největších rajských přepychů; není třeba zdí bránících zlodějům přístup v tato zakletá místa; oděvy z nádherných látek jsou tu neznámy, cizoložník, lhář, svárlivec nemají přístupu.

Malé menšině nabízí se oasa rozumová jako svůdné vnadidlo, jež nemůže býti dosaženo jinak než překročením hlubokých, temných a chladných vod smrti; leč na druhém břehu všichni budou králi, kněžími aneb vladaři; tam všechny mysli a všechny smysly budou uspokojeny dle svého vývoje. — — —

Vzácny však jsou oasy, kde člověk pochopí a pozná sebe samého a své okolí; tato vnadidla jsou připravena lovci lidí stejně obratnými jako odvážnými, znajícími dokonale chuť svých obětí; vědí dobře, že jestliže milliony hledají více méně raffinované uspokojení smyslů aneb osobní slávu, aneb pocty, aneb moc a vládu, jest jen malý počet těch, kdož hledají vědění a pravdu s přesvědčením, že je lze nalézti toliko nesobeckou láskou k nim.

A kolik jich je i v této menšině, kdož hledají vědění za jiným účelem než k vlastní cti a moci? Kolik je těch, kdož hledají cos lepšího než světlo lehko snesitelné, aby ověnčivše se jím jako Gloriolou vynořili se zářící nad šerý stín, v němž jejich bližní zůstávají ponořeni.

Co záleží vůbec nepříteli na tom, jaký přelud vyvolá, aby zavedl pozemského poutníka, aneb kterým vnadidlem opatří udici, aby jej přitáhl ke kraji propasti, jen když oběť se na konec vnoří do hlubokého a temného jezera smrti a zničení!

A až do dne konečného vítězství nade všemi nepřátelskými bytostmi, až do dne, kde Nepronikutelný a Neviditelný povládne sám ve svrchované své nekonečnosti, až do dne, kde bude člověk obnoven v úplnost své bytosti; až do dne, kde jednotlivec utvářený ve vyrovnaném

pořádku nebude více vydán ztrátě žádného stavu, až do toho dne není ve Všemmíru nikoho jiného než jen Člověk sám, kdo by chránil a podpíral ty, které Boh a jeho útvary připravili o některý stupeň jich bytosti.

To ukázati má prosté vyprávění toho, co jsem zažil ve svém žití záhrobním. (Pokračování.)

CHALDEJEC *).

I.

POVÍDKA ÚVODNÍ.

Vystoupil jsem na čtvřstěnnou věž, jejíž rohy směřují k východu, severu, jihu a západu.

Mocí čtyř sil: Lásky, Světla, Života a Moci, jež vývojem jsou hotovy k užitečnému a praktickému projevování, vystoupil jsem krok za krokem v nepřetržitá tajemství stupňů.

U mých nohou prostírá se má úrodná země, země Chaldejská. Hloubkou temné modři viděti jest část nesmírnosti hvězdných světů, osvěcujících pozemské ovzduší svými výrony, svíticími jasnou, duhovou záři světla stříbrného a démantného, bledě karmínového, zlatého a safírového.

Hluboké je noční ticho, mlčící klidem rušeným jen šplýcháním vody v rychlé řece, omývající severní patu čtyřstěnné stupňovité věži; a tu a tam zazní hlas ovce, kozy aneb velbloudice, promlouvající k svým mláďatům, jež kojí svým teplým mlékem, aneb hlas některého ptáka dravce, jenž čije jehňata a kůzlata ve stádech, ale neodvažuje se přiblížiti se pro ovčáky ozbrojené bodly a kamením, hlídající stáda v noci. —

---

*) Povídka, kterou dnes počínáme uveřejňovati, osvětluje novým, neznámým obecně světlem některé z nejdůležitějších, ale celkem nejméně známých záhad. Úloha ženy a její poměr k muži v průběhu initiačního vývoje, podstata zasvěcovacího děje, poměr člověka fysického k různým mocnostem a vlivům řídčích stupňů bytí — doměle božského působení —, úloha, kterou v lidstvu hrály politika světská i církevnická, docházejí ostrého osvětlení, nehledě ani k čistě literární a umělecké ceně tohoto vypravování, sestávajícího z řady povídek časově oddělených ale vnitřní podstatou děje souvislých.

Strážci lidského stáda bdí — — a od jihu sestupuje světlo jako paprsky safírového slunce, ale tisíckráte žárnějšího nežli slunce denní za nejnádhernějšího poledne.

Padám na zemi v okamžikovém bezvědomí; a probudiv se k vědomí a vstav, vím že safírová záře pronikla mou bytost; jako voda proniká zemi, jako vzduch proniká vodu, jako ether proniká vzduch, tak modře safírový zářný jas pronikl celou mou bytosť. *Já jsem* — ale větší *Já jsem* je oděno mnou jakoby čtvernásobným, živým a ohlasným rouchem; rouchem myslovým, psychickým, nervovým a nervofysickým.

Zavírám dveře na vrcholu věže, jež stojí na temeni stupňů, a dveře jsou zapečetěny pečetí, kterou nikdo nemůže zlomiti, než kdo je zapečetil. —

Uléhám na vrcholku čtvercové věže se čtyřmi rohy a čtyřmi stupni.

Pode mnou je hlas vod, nade mnou hvězdné světy — usínám; usínám, ale moje mysl bdí — bdí v ohlasu ke Světlu, jehož je bydlištěm. — Mé oči jsou zavřeny — a přece vidím, neboť spím maje oči své intelligence otevřeny. Moje rty jsou zavřeny, a přece, ač není ani řeči, ani mluvy, je tu zvuk hlasů, a mezi hlasy je slyšeti hlas, vynikající nade všechny melodie a harmonie — hlas mocný, pronikající jako znění stříbrné flétny — jemný jako tóny harfy zladěné ke zpěvu lásky — něžný jako ukolébavka milující matky. — Neslyším více hlas vod — nevidím více duhobarvou záři hvězdných světů.

Vidím toliko safírovou záři — slyším toliko vynikající hlas plný souladu a melodie; a v mírné ač jasné záři, ukolébán melodiemi hlasu, přecházím od spánku do spánku, od klidu do klidu, ne jako ten, kdo je ve vytržení, ale jako někdo, jenž je pathetisován, jehož bytost je v citovém souzvuku s pathetisérem.*)

Smíšením naší bytosti naše aura stává se zářnou, žhoucí a nesmírně bílou jako čerstvě padlý sníh ve stínu. Toť pathetický klid a spánek Arquana. —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Kdo to přišel z jihu, rozrážeje bleskurychle vzduch a záře safírovým jasem, před nímž mizí jas denní?

Ten, jenž tu přišel rychlý jako blesk v safírové záři, jest jedna z Volných Intelligencí, z oněch Volných Intelligencí, jež stále jsou ve tvaru nějakém, aniž by však mohly

*) Běžný výraz *„magnetisér“* vztahuje se jen na přenos fysické síly. Slovo *„pathetiser“* vztahuje se na přenos *všech* lidských sil, nešených silou citu lásky.

býti zadrženy v některém určitém tvaru na vždy: jsouť věčnými zdokonalovately tvaru. —

Podoba, ke které cílí, není posud uskutečnitelna v pozemském útvaru. Každému z těchto zdokonalovatelů formy je vtisknut dojem oslnivé krásy Auala, Prvně Vyzářeného, v jehož službách jsou a jejž spatřily, když procházel kdysi jejich středem: leč o Aualu, jenž stýká se stále se vším, co se vyvíjí, od Volné Intelligence až po prvoka mořského hlenu — o Aualu má každý z nás své vlastní ponětí. Aual, ten, jenž je prvním v leposti a kráse, splývá s námi podle naší ozvučné schopnosti. Jednomu je Krásou kras, druhému je Nádherou vší nádhery, jinému Jásotem všeho jásotu, jinému Nadšením všeho nadšení, jinému Hudbou veškeré hudby; Láskou lásky, Souladem souzvuků, Životem života, ještě jiným pak Světlem Světel, Intelligencí vší intelligence. Přepodivuhodný jest Aual, krása kras, láska lásek, Život života, Světlo Světel; líbezny jsou tvary, přijaté k jeho podobě — líbezny a stále rostoucí v dokonalosti. —

Chaldejec: Proč opustil jsi svoje sídliště? Proč přijal jsi na sebe stav hmotný za stavem, stupeň hmoty hustší a hustší za stupněm, až jsi prorazil zemské ovzduší a pronikl bytostí mou, jenž jsem člověkem a synem člověka? Proč opustil jsi své sídliště věčné dokonalosti, abys, nesmrtelný, oblékl moji smrtelnost?

Volná Intelligence: Pod ochranou a péčí Jeho, jenž je vám obecně nevnímatelným, Elohima, našeho krále a hierarchického náčelníka, spočinul jsem; a ve spánku porozuměl jsem, že láska lásky, život života, světlo světel potřebují k svému zahalení mocnost Moci, užitečnost Užitečnosti. Proto jsem se v pořádku zahalil, aneb byl jsem jinými zahalen duchem za klidu, intelligencí v žádosti, podstatou v prudkém boji, duší ve spánku, stavem nervovým v pomýšlení na hrubší hmotu — s pomocí *Ad-Ad*-a, jenž pronesl mne řadami nepřátel; vynořiv se ze stavu nervového, zaměřil jsem k Tobě, Člověče, Synu Člověka, jenž jsa nejvýše vyvinut, jsi ke mně v příbuzenství. Nejsem prvním a nebudu posledním, o němž jest sděleno od vidců: „Viděl jsem jednoho jako blesk sestupovat s Nebes.“

Chaldejec: Spím, ale moje intelligence se probouzí.“ —

* * *

Kdo stojí na vrcholu čtvercové věže se čtyřmi rohy a čtyřmi stupni? —

Toť Malek-Zadek, král Spravedlnosti, jež jest rovnováhou.

Chaldejec: Co viděl jsi, Malek-Zadeku, co viděl jsi s výše, kde jsi stál, hledě ve hvězdnou nesmírnost?

Malek-Zadek: Viděl jsem hvězdné světy, hýbající se v jich běhu, Chaldejče obklopený bílým světlem dokonalého smísení. Kdo jsi, že jsi tak kolem celý obklopen září?

Chaldejec: Jsem *Ebonnoh*, Člověk a Syn Člověka.

Malek-Zadek: Nevědomost jest nevyrovnaností — vědění jest rovnováhou. Mluv a vysvětli mi, kdo dal ti tajné zdroje vědění? Kdo oděl tě aurou čisté běli, aurou přesné vyrovnanosti?"

Chaldejec: Jsem člověk a Syn Člověka, ó Králi Spravedlnosti: a více ještě, jsem člověk mladý. Jedna z Volných Intelligencí, rychlá jako blesk, pronikla moji bytost a smísila s mou karmínovou a zlatou aurou svou auru safírovou.

Malek-Zadek: Proto, Chaldejče, jest tvoje aura bílá jako padlý sníh!

Chaldejec: Co viděl jsi, když jsi hleděl na hvězdné světy v jich běhu?

Malek-Zadek: Viděl jsem část živoucího, fysického povšechného chrámu Jediného Nepronikuutelného, Jediného Nedělitelného, Jenž v Brah Elohimu a skrze něj jest takto oděn hutností Azerty. Než tento oděv jest dosud nedokonalý, neboť v každém stavu Materialismů nervový stupeň jest více méně v moci Nepřítele. Rci mi, Ebonnohu, proč hýbají se hvězdné světy v pořádku ve svém divuplném běhu? Jedna hvězda liší se od druhé jasem, ale všechny hýbou se ve svém řádu jako jediný souladný celek.

Chaldejec: Proč divíš se, Králi Spravedlnosti, vida soulad hvězdných světů? Vždyť nesmírnost jich jest živým fysickým rouchem Nepronikuutelného — jediného ve své věčné nezměnitelné Jednosti: kterak by tu mohl býti nelad v pohybu? Jako čočkovitá tělíska krevní, v nichž rodí se, co je životem těla, kolují v živoucím těle v pořádku a souladu, tak tělesa hvězdná kolují v souladu v povšechném živoucím těle, jež je fysickým oděvem *Brah-a*, který v nervovém stupni fysického stavu utvářil *Kahi-ho* k podobě Elohima, svého druhého Vyzářeného, a učiniv jej pánem hvězdné říše, obětoval svou individuálnost, kterou na sebe přijal v Elohimu, aby vlil své síly ve hmotné útvary Azerty. Proto onen, jejž jsem zřel jako blesk sestupující s nebes, pěl hlasem, jenž neměl řeči ani slov, ale jenž přece mi byl slyšitelným pro spojení naší příbuznosti: „V Jednotě Vesmírné hvězdy jitra společně pěti budou a synové Boha jásati budou plesem."

Malek-Zadek: Pověz mi, Ebonnohu, jejž můj rozum miluje, pověz mi prosím tě, kdo jsou synové jitra?

Chaldejec: Synové jitra jsou útvary Prvého Vyzářeného, všichni od oživené a roztříděné, atomicko-molekulární hmoty nejzářnějších a nejřidčích Materialismů až k oživené protoplasmické nesmírnosti Azerty. —

Malek-Zadek: Pověz mi ty, jejž můj rozum miluje, jak Aual, První Vyzářený, oživil atomickou a molekulární hmotu nejřidčí a nejzářnější, a jak oživil protoplasmickou nesmírnost. Jest On sám v pravdě jich prvním životem?

Chaldejec: Aual je synům jitra ne životodárcem, ale oživitelem a projevitelem života. Čím jest činný paprsek spícímu, ale živému semeni, tím jest Aual svým útvarům synům jitra a v míře jich ozvuku jest jich schopnost přijímací.

Malek-Zadek: Mluv dále.

Chaldejec: Znič zárodek života v semeni, a na věky věkův činný paprsek slunce může padati na zemi, v níž sémě leží, přece nevyklíčí; jenom když život v semeni ohlasem se ozývá životu v paprsku, jest vzklíčení možno. Není praživota — vše, vyjma Jediného Nepronikutelného, jest hmotno. Nesmírnou úlohou Člověka Duševně-Rozumového jest vyvinouti síly Azertní hmoty. Jen tak mohou hvězdy jitřní pěti pospolu a synové Boží jásati plesem.

Malek-Zadek : Pověz mi, o kom se pěje jako o synu Božím?

Chaldejec: Člověk Duševně-Rozumový, utváření Brah-Elohimova. Tak ve dni Obnovy všechny útvary dobra budou jásati společně, a jich jásotem bude: Rozkladu není více, zničení překonáno na vždy!

Malek-Zadek: Proč?

Chaldejec: Protože rozklad jest oním nepřítelem, jejž Duševně rozumový člověk vyrovná aneb podrobí, až dozraje k vyrovnanosti. Proto rozklad, přechodní to a nahodilý stav v životě, bude nahražen přeměnou k ustavičnému zdokonalování. A až na konec Dvh a jeho soudruzi po řadě usnou a ve spánku dojdou rovnováhy, pak nejen nebude rozkladu, ale ani utrpení ani starosti, protože všechny hvězdy jitra budou pěti pospolu a všechny synové Boží jásati budou plesem; neboť radost stane se zevním rouchem Nevýslovného.

Malek-Zadek: Sestup teď s vrcholu věži a odpočiň v zahradě cedrové a pojez kořeněný chléb s medem a napij se vína z granátových jablek, jehož barva jest jako rubín. —
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Chaldejec: Sestoupil jsem s vrcholu věže, pojedl jsem kořeněného chleba s medem a napil se rubínového

vína z granátových jablek. Odpočívaje občerstvujícím s pánkem v cedrové zahradě, vidím dva cestující. Jeden je Malek-Zadek, druhý jest jinoch, jejž neznám, ale jejž v hlubším spánku jistě bych poznal. Jeho dlouhá říza je z bílého plátna a na jeho ramenech vlaje hojný, hedvábný, kučeravý vlas barvy zlaté, jako pole zralé pšenice, zřené v zlatící záři slunce. — Na nohou má sandály a v rukou hůl. Vidím jej po levici Malek-Zadeka, jejich tváře jsou odvráceny ode mne k zemi vycházejícího slunce. Chtěl bych, aby tu byl u mne někdo, jenž by mne ochránil — pak bych ve vytržení přešel ze stavu do stavu, až bych jistě poznal toho, jehož vlas je zlatý, jehož oděvem je bílé plátno, a jenž cestuje s Králem Spravedlnosti k zemi vycházejícího slunce.

* * *

Chaldejec: Ležím ve stínu stromů v mé cedrové zahradě a mám stále na mysli vidění, jež měl jsem na vrcholu věži, kde zřel jsem holubici s peřím karmínové červeni, měla v levém rameni krvavý praporec; a toto vidění mísí se mi s viděním dvou cestujících — přemítám o těchto věcech, a z přemítání přecházím v rozjímání a z rozjímání v psychický klid.

V psychickém klidu vidím se ve světnici bohaté veškerou nádherou orientu. Na kupě vyšívaných polštářů spočívá dívka uprostřed svých pannenských družek. Družky její tkají jemné vlněné látky a vyšívají obruby pestrých barev, bohaté a těžké, nitěmi čistého zlata; jiné navlékají bílé perly, a jedna probírá jemnými prsty struny harfy a zpívá písně lásky.

Neobyčejná je krása dívky, která spočívá uprostřed svých družek, zahalena pestře vyšívaným rouchem se zlatými obrubami a otevřenými granátovými jablky, v nichž rubíny představují zrna; její vlas, černý jako peří havrana, spadá jí po ramenou jako přirozený královský plášť.

Jak krásná jsi, princezno z královy krve! Tvé oči jsou jak hvězdy zrcadlící se v temné hlubině tiché vody; tvé rty jsou barvy rubínů na tvém rouchu, tvé zuby jsou jak bílé perly na šňůrách tvých družek; plna vděku a ľeposti je tvá postava jako vrba, klonící se nad řekou v naší zahradě, štíhlá a svižná jak mladá gazela, která přibíhá mi vstříc, jak zaslechne mé kroky. Tvé uši, skrývající se napolo pod bohatstvím tvých vlnivých vlasů jsou jak jemné poloprůhledné mušle oceánu, líbané uléhajícím sluncem; máš ruce a nohy jako čerstvé mléko a konce tvých prstů

jsou jako lístky růže. Plny něhy jsou tvé velké temné oči, mírné jako oči hrdličky sedící nad svými mláďaty: skloněny jsou jako klidná hladina vodní — čím budou však, až zdvihneš je k očím toho, v jehož moci jest probuditi v nich světlo lásky? Kdo potom bude k tobě moci býti přirovnán, o princezno krásná a lepá, bez poskvrny a vady? Slyšíš můj hlas uprostřed svých družek, slyšíš můj hlas, jak ležíš na svých polštářích modrých, zlatých a rudých, s očima zavřenýma jakobys spala?

* * *

Opustil jsem svou cedrovou zahradu a cestuji rovněž k jihu, bez průvodců, jen s mojí gazelou, která jde za mnou sama. Cestuji rovněž s tváří obrácenou stále k zemi vycházejícího slunce, žádostiv nalézti tu, kterou miluje má duše.

* * *

Nalezl jsem ji, kterou má duše miluje, a spolu spočíváme ve stínu cedrů naší zahrady.

Sladký jako zvuk harfy, melodický jako zpěv vzdálené vody je hlas královské princezny, kterou má duše miluje.

Princezna: Jako mraky zakrývají slunce, tak mohou nepřátelé zastříti mrakem slunce naší lásky, ale jako slunce objeví se znovu, tak jistě bude i slunce naší lásky na věky a na vždy. Nikdo jen my sami nemůže rozloučiti tebe a mne.

Chaldejec: Plny naděje, útěchy a radosti jsou tvoje slova, má milená: snad i až naše pozemské životy budou skončeny, budeme spolu pohromadě v místě odpočinku duší.

Princezna: Snad: leč myšlénky moje nedlí u místa odpočinku duší, ale na zemi, našem domovu. — — *Ztráta kteréhokoliv stavu či stupně bytosti je ztrátou plnosti lásky, plnosti světla, plnosti života, plnosti moci a plnosti užitečnosti.* Na zemi, jako lidé, nemůžeme ničím býti rozloučeni, leda na chvilku. —

Kolébám na své hrudi krásnou hlavu, jejíž nádherný vlas je spjat malým čtverečkem karmínového a zlatého vyšívání: a moje rty, kladouce se na její čelo, které je teď mým, šeptají z hloubi duše: Amen, amen!

* * *

Chaldejec: Moje milovaná odpočívá v zahradě cedrů. Nepřátelé byli silnější než my. Balsamoval jsem překrásnou

její postavu po způsobu, jemuž mne naučil Malek-Zadek, a učinil ji neporušitelnou. S ní odpočívá i její nervový, psychický a mentální stupeň její bytosti. Smaragdová struna její životnosti je povolena, ale vím, že není přetržena. V hierarchickém pořádku chránili jsme duševní obal její řidčích stupňů a bezpečně provodili jsme je až na místo odpočinku duší, tak že bude-li můj pozemský život přerván, mohu nalézti ji, kterou miluje má duše. — Jak přemítám o tom pod cedry své zahrady ve svitu hvězd, snáší se ke mně od nich divuplná melodie jako zvuk aeolovy harfy a hlas jakoby mluvil z tichého toho zvuku: „Můj miláček je můj a já jsem jeho na vždy!“

* * *

Chaldejec: Století uplynulo od té doby, co jsme ji uložili v zahradě cedrů. Ale není žádné jiné mezi dcerami Velhy[1]) aby ji bylo lze porovnati s ní, a proto byl můj život osamělý; neníť má aura aurou ochrannou a výživnou, jako aura Malek-Zadekova, neboť jsem sám vnímavcem, citlivcem. Můj vlas je již bílý jako šat Kevese[2]), jejž jsem viděl u vidění, má postava sehnuta, mé údy těžky: ale dnes v noci s východem první hvězdy vystoupil jsem znovu na vrchol čtyřstěnné věže. Spočívám jako jsem spočíval před sto léty, a jako tehdy, naslouchám i teď šplýchotu vody; leč žádný hlas ptačí ani skřek dravců neruší ticho, neboť ovčáci odvedli stádo do hor na letní pastvu. — Stíny temní a na západním obzoru hasne již poslední svit. Noc je bez luny, ale nesčetné hvězdy třpytí se ve vzdušném prostoru.

Zmáhá mne mdloba — — — a náhle zářící světlo barvy růžového topasu ozařuje vrchol věži. Vidím vedle sebe, k jihu, svou vlastní podobu, mladou, zářící, zkrásněnou: a vidím, že duše moje odchází shlédnouti tu, kterou miluji láskou den ze dne hlubší a neproměnitelnou. Vše je temno a chladno, a pocit osamělosti, blízký strachu, zmáhá se mne. Tu cítím, kterak mne podpírá silná paže, a slyším hlas pravící: „Neboj se a nebuď znepokojen!“ a ten, jenž cestoval se mnou, vede mne k zapečetěné studni, a jeden

[1]) Velh, planeta Venuše; dcery Velhy, psycho-intellektuelní ženy. —

[2]) Keves, Obětovaný, jenž následoval oběti *Brah*-a a obětoval svoje síly, aby se vlil ve své bližní a přispěl tak k pokroku všelidskému. Legendy Kevesovské, legendy o Spasiteli, jsou původu mnohem staršího, než se jim připisuje. Kosmické Rozhledy přinesou brzy osvětlení této otázky.

ze čtyř, kteří připravují jitřní rosu podává mu několik kapek z křišťálové láhve. „Hle, smísil jsem kapku s rudým vínem pro tebe!“

Cítím kraj poháru dotýkati se mých rtů. A opět hlas jako zvuk aeolovy harfy snáší se ke mně od jasných hvězd — a slyším hlas mně tolik známý: je to hlas té, kterou miluje má duše: „Pij, můj miláčku, z kalicha, s jehož vínem smíšena je jitřní rosa — aby tvůj život byl prodloužen na zemi, až já znovu přijdu: neboť jistě vrátím se k tobě, kde ty jsi. Zůstaň na zemi, a budeš mi jako světelný maják, až se vraceti budu z místa, kde odpočívají duše. Zůstaň na zemi, neboť snad kdybys přišel sem a my spolu se vraceli na zemi, mohli bychom býti rozděleni, procházejíce propasti nepřítele.“

Chaldejec: „Je příliš pozdě, milenko moje, již duše moje odchází a nemám více síly vypíti víno kalicha. —

Princezna: Neboj se, miláčku můj, snad tedy vrátíme se spolu. Snad nikdo nebude s to nás rozděliti.

Chaldejec. Slzy padají mi na čelo, a vím, že padají z očí Malek-Zadeka: „Pozdě!“ šeptá smutně: „pozdě! Ach, příliš pozdě!“

Vidím ty, kteří mne milují, jak kladou mé fysické tělo, jehož životní struna je povolena ale neztrhána, vedle těla mé milenky, které se nezměnilo.

Nějakou dobu dlím poblíž našeho domu. Pak cítím, jak jsem proti své vůli rychle puzen za hranice pozemského ovzduší, puzen či tažen, jako vír vodní vše co vejde v jeho okruh stahuje do bezedné hloubky.

Náhle mne objímají pevné, silné paže a nesou mne vzhůru s neodolatelnou silou: a opět slyším zvuk harf a hlas mé milenky: „Neboj se, je to *Ad-Ad*, v jehož rukou jsi nesen a chráněn. Je to ochránce, jenž přináší tě ke mně do místa odpočinku!

Po strachu plní mne odvaha a místo slabosti cítím zas novou sílu.

Procházím nádhernou cestou — ostíněnou křídly ochránců — —

„Tvůj milený je tvůj a ty jsi jeho, neboť láska je silnější než smrtelnost: hleď, ať nikdo jej nezbudí, pokud mu nebude libo!“ — Toť hlas *Ad-Ad*-a. Má ruka spočívá v ruce mé milované — vidím opět tváří v tvář svoji princeznu. Pak zmocňuje se mne nevýslovný klid — usínám: ale než usnu, slyším hlas Malek-Zadeka, krále spravedlnosti: Chaldejče, jsi-li bezpečně uložen již na místě odpočinku duší, Ebonnohu? Mohu-li říci právem: Ebonnoh odpočívá s tou, kterou miluje jeho duše?“

Ad-Ad odpovídá za mne:

„Klidný a hluboký bude odpočinek Ebonnoha. Až probudí se spolu se svou princeznou, projde znovu velkou propastí, jež teď vás dělí. Rci mužům, kteří staví most přechodní, aby pracovali dobře a moudře. Rci jim, též, že my s naší strany užíváme svých stavebních lžic s obratností.“

Malek-Zadek: Až se Chaldejec vrátí na zemi, jaká bude jeho podoba, jaký bude jeho stav?

Ad-Ad: „Kdo může ti odpověděti, ó Králi Spravedlnosti, jež nemá počátku ni konce? Vaší věcí, ne naší, jest, abyste bděli nad jeho návratem a připravili mu cestu.

MÍR.

Přes neustálé srážky zájmů, přes urputná nepřátelství, přes potměšilá soupeřství, která rozdělují národy, hrozíce ustavičnou hrozbou války, přece snad nikdy myšlení západního světa nebylo více upjato k rozluštění problému všeobecného míru.

Zkoumejme tento problém ve světle čisté filosofie, bez předsudků, bez zaujatosti národní a plemenné, ze stanoviska opravdu všeobecného, to jest kosmického.

* * *

Žádná nauka není vhodnější připraviti potlačení veškeré války sjednocením velké lidské rodiny, než nauka, jejíž synthetické zásady směřují k tomu, aby za dělící víry, ustavičné působce roztříštěnosti a nenávisti, postavila jediný kultus neosobního Božství, projeveného v jeho živoucí svatyni, to jest ve Člověku.

Tvrdíc, že za řádného stavu věcí není rozdělenosti mezi různými třídami pozemských bytostí*), Kosmosofie cílí k tomu, aby organisovala Člověka úhrnného v jediné, opravdu sociologické tělo, utvořené z údů rozličných, z nichž každý má svou úlohu a svůj vlastní úkon, jež nikdo jiný nemohl by naplniti na jeho místě bez plýtvání silami jinam směřujícími.

*) Viz „Svět a Člověk“, axiom XVII.

Od tohoto organického a hierarchického sjednocení pozemské Bytosti závisí to, co jistý dávnověký filosof právem nazval „Výsost Souladu".

Neboť pokud politika národu aneb plemene povládne místo kosmické sociologie, bude toto sjednocení nemožno; a čím větší bude vláda politiky místo vlády rozumné filosofie, tím více bude trpěti každý člen, ochromován chorobou celku, a celé sociologické tělo bude oslabeno a nepokojno.

Od svobodného užívání a zdravé činnosti každého ústroje závisí správné úkony a tudíž i blaho celého organismu, ať jest to již organismus jednotlivce aneb organismus velkých či malých skupin jednotlivců.

Od nevolnosti — znásilněním, spoutáním, přepjetím neb zneužitím — ústrojů, jednotlivců, národů aneb plemen, jež skládají socialní tělo, závisí jeho chorobnost a jeho povšechné oslabení.

Nepokoj a rozrušení, postihující národy aneb plemena, které síla přesily aneb chytrosti podrobily zákonům vítěze jsou obyčejně považovány za chorobu čistě místní, která se ostatního lidstva netýče. Ve skutečnosti tato nevolnost způsobuje rozdráždění socialního těla, které pak působí na celý organism.

Brutální znásilnění a utlačení slabšího údu, jednotlivce, národu aneb plemene, členy silnějšími počtem, obratností, schytralostí, penězi, prý se týče jedině tohoto údu: ve skutečnosti takové znásilnění dotýká se životního koloběhu, v celém organismu, a může se státi příčinou vředů, které postihnou snad i sama životní střediska.

Každá překážka ve volném oběhu krve v některém údu organismu přivoďuje ochromení tohoto údu, a to jak u národů tak u jednotlivců. Toto ochromení národů utlačených jest od utlačovatelů považováno za důkaz podrobení, které jim uspořuje další donucující opatření.

Ve skutečnosti toto částečné neb úplné ochromení postihuje oběh krve v celém organismu, neboť v těle socialním stejně jako v těle jednotlivém pouta solidárnosti a vzájemné odvislosti víží navzájem všechny údy a všechny ústroje, od nejnepatrnějších po nejdůležitější.

* * *

S jiného hlediska Kosmosofie ještě vrhá světlo na otázku Míru.

Učíť, že vše je dvojné, od prvních elementů atomu až k údům individuelního těla a k údům bytosti kulovité.

„Každý projev beztvárného je dvojný. Dvojost bytosti čili citovostní sjednocení činné a trpné bytosti lidské (muže a ženy) jest podstatnou podmínkou pro každý vývoj k dokonalosti. Vítězství jest jen v rovnováze dvojnosti. Činný (aktivní) muž a trpná (passivní) žena jsou sobě rovni a současni původem.*)

Znalost a zachovávání této všeobecné zásady jsou nezbytny ke zdraví a k rozvoji jednotlivců, národů i plemen, aktivních i passivních, neboť Aktivní Muž a Passivní Žena jsou nezbytny jeden pro druhého a od plnosti jich spojení závisí jejich přijímání úhrnu sil pathotické, duchovní, rozumové a životní.

Od souladného a vzájemného vztahu dvojenců závisí blaho a vývoj všech věcí, od nejmenší molekuly k nejdůležitější báni oblohy. Na kouli, kterou obýváme, jež je naším dědictvím a naším domovem, tento soulad příliš často chyběl.

Dávný fénický filosof říkal: „Pohlížíme na Duševní (psychické) jako na záporné či trpné a na fysické jako na kladné čili činné. Od jich vzájemné příbuznosti závisí zdraví stupně nervového, jenž je mezi nimi prostředníkem."

Nuž, na kouli, kterou obýváme, Východ může býti považován za psychický či trpný a Západ za fysický čili činný. Od jich spojení příbuzností závisí blaho, pokrok a soulad naší zeměkoule.

Leč za nynějšího stavu věcí pól činný čili fysický má ve zvyku míti se za vyššího než pól trpný čili psychický, jejž se pokouší více méně říditi a ovládati. A tato snaha postihuje nejen jednotivce muže a ženy, ale i jednotlivé bytosti v jich vlastním ústrojí, a národy, atomy, molekuly i zeměkoule.

Tato nadvláda, hledaná aneb ustavená Aktivním nad Passivní má za následek její odpor aneb necitelnost, a spůsobuje v celkové dvojné bytosti stav horečky a znavenosti, jenž poškozuje zároveň i jeho činnost i jeho odpočinek. Odtud tyto nepříznivé podmínky vývoje jednotlivců, rodin, národů i celé naší zeměkoule. Stejně jako něžná zrnka rostlinná ani psychické zárodky nemohou se vyvinouti bez klidu půdy, ve kterou jsou zasety.

A tak, kdežto aktivní část bytostí — od atomů k zeměkouli — jest ve stavu zimničné činnosti, která rozmnožuje její žízeň po nadvládě, passivní část jest brzy pohroužena v netečnou apathii, která ji činí neschopnou přijímati universální síly a ozývati se v souladu s nimi, brzy zase je

*) *„Člověk a Svět"*, axiom IX. a X.

zmítána hnutím instinktivní a vášnivé vzpoury, jejíž účinky mohou býti velmi vážné.

Bezprostřední účinek tohoto utlačování se strany Aktivního a tohoto střídání skleslosti a vzpoury u Passivní jest nerovnováha a rozháranost a tudíž i oslabení, nemoc a zvrhnutí nervového stupně bytosti, který je prostředníkem mezi stupněm fysickým a psychickým, a který ustavičně doznává nárazy a odrazy jich nesouladné činnosti.

A jest to tato vzrůstající nervová zrůdnost, která nyní podkopává a ničí štěstí jednotlivců, rodin, národů, plemen a zeměkoulí.

S jiného stanoviska platí též, že nedostatek souvztažnosti mezi Aktivním a Passivním, který má za následek oslabení síly citové, spůsobuje i oslabení sil duchovních, rozumových a životních. Neboť síla citová proniká a oživuje síly ostatní, jako ether očisťuje a oživuje vzduch, vzduch vodu, voda půdu.

Od oslabení síly duchovní či mravní, jejíž hlavní příčinou, jest nedostatek souladu mezi Aktivním a Passivním, pochází i nedostatečné zduchovnění intelligence, které činí z rozumu ne Agni-Oheň krbu, přítele země a člověka, ale podle silného výrazu Rig-Vedy „Agni s tisíci obětí.“

Neboť rozum neproduchovnělý považuje individuelní život a uchování životní síly prostě za prostředek svého vlastního projevu, jejž sám zničí a rozloží, když se mu individuelní život přestane líbiti.

Naopak rozum produchovnělý, dalek toho, aby odvrhl a neúprosně obětoval individuelní útvar, když přestal sloužiti jeho účelům, spíše by hledal a nalezl prostředky k zachování a udržování individuality, jí oděné a projevené.

Neproduchovnělá intelligence jest porovnatelna spíše s bleskem modrým a chladným, jenž tělo spálí a zničí, než s jasem slunce, oživujícím a posilujícím.

A tak Člověčenstvo, pod vlivem této ničící síly, obětuje hekatomby svým politickým bohům na jich oltáři, skrápeném slzami a krví.

* * *

Kdežto jedni mluví o míru, chystajíce válku, jsou den ze dne četnějšími ti, kdo poctivě pracují za ustavením trvalého míru, nutného k pokroku lidí i národů.

Mnozí z těchto mírotvorců, hodni veškeré úcty pro svou dobrou vůli, ale podobni lékařům, hledajícím lék proti nemoci, jejíž příčiny jim jsou neznámy, hlásají v knihách

a přednáškách objev svých universálních léků proti válce a proti ozbrojenému míru.

Jeden káže všeobecné odzbrojení, jiný nucený soud a utvoření mezinárodního tribunálu, jiný ustavení Spojených Států Evropských, konfederaci národů, vojenskou stávku, a kdo ví, co vše ještě.

Současně staví se veřejnosti před oči působivé statistiky: 15 millionů výloh denně na Evropské armády, 15 millionů úroků z veřejného dluhu z deficitů válečných. A tyto velké číslice jsou zasazeny jako drahokamy mezi jinými číslicemi, ukazujícími cenu každého dělového výstřelu, „za nějž by po celý rok mohla býti živa celá rodina“, a cenu prachu a nábojů.

Pak následuje výzva k lidským citům: 40 millionů lidí mladých a silných povražděno během století na polích Evropy, slzy, nářky sester, matek a žen. A tyto výmluvné popisy jsou sledovány čtenáři a posluchači se zájmem, který se rovná zájmu, vzbuzenému četbou dramatické tragedie. Usazeni pohodlně u vyhřátých kamen lidé se zároveň stejně horlivě informují o plánech na zavedení mezinárodního míru, jako o plánech na objevení severního pólu, aneb vyléčení spavé nemoci černochů na Kongu.

A tento nedostatek opravdového zájmu veřejnosti plyne ne ze lhostejnosti k lidskému utrpení, jako spíše z předtušného poznání, že nic z toho všeho nemůže míti praktických výsledků, a ze smutného skepticismu, vyjádřeného nedávno mladým vnímavcem, jenž řekl: „Cítím zmateně, že položení prvního kamene k Paláci Míru bude signálem k válce.“

* * *

A přec „ve stavu fysickém člověk je svrchovaným vyvíjitelem.“*) Od něho — jenom od něho závisí přeměna bídného nynějšího stavu i země člověka.

Ale aby člověk vyvinutý, psycho-intellektuelní, byl s to vykonati toto dílo všech děl, jež bude dílem jeho a ne dílem řiditelů států, jest nutno, aby znal příčinu, odkud plynou četná zla člověčenstva.

Jest zvykem, obviňovati z těchto zel vládce a zákonodárce; a přece, až na malé výminky, jsou tito voleni aneb aspoň uznáváni těmi, kdo jsou od nich ovládáni a spravováni. —

Málo věcí je současně tak smutných a nerozumných, jako neustálý zápas — otevřený a němý, ve kterém stojí

*) „Svět a Člověk“, axiom IV.

dnes vládcové a ovládaní. Smutný, pro všeobecné utrpení z něho plynoucí, činíc z civilisovaného světa nesmírnou ložnici nemocnice, v níž silní zápolí proti agonii, kdežto slabí vzdychají beznadějně. Nerozumný, protože ti, kdo naříkají jako oběti, ničeho nečiní, aby věc napravili.

A proč? Z nedostatku upřímnosti? Z pokryteckého spoluvinictví, ze sympathie s tyrannií, násilím, proléváním krve? Zcela jistotně ne, ve převážné většině případů. Jedinou příčinou tolika utrpení, zmatků a neklidů bičujících lidstvo jako bouře bičují vlny oceánu, jedinou příčinou jest nevědomost.

Od staletí a staletí zákonníky, kulty a zvyky znásilňují lidský rozum a poutají lidi, oslepujíce je, takže jejich údy jsou podobny údům vězňů, zbavených pohybu v těsných celách vězení a jejich oči očím nočních ptáků, neschopných snésti denní světlo.

K čemu však všechny nářky? K čemu by bylo vzdychati: Mír! Mír! a Pokrok! kdybychom neudali prostředku účinného a praktického k jich docílení. Trpícímu člověčenstvu není potřebí theorií, ale léku.

Stává prostředek, jediný, schopný odstraniti to, co prolévá krev a slzy; jediný, schopný rozptýliti temnotu nevědomosti, podobnou stínu smrti. A tímto prostředkem jest VÝCHOVA.

* * *

Jak ji chápe kosmická filosofie, není výchova dressurou lidských bytostí ve velkém podle uniformovaných předpisů, ale moudrým a soudným rozvíjením zvláštních schopností jednoho každého za účelem jich specielního zužitkování. Tato výchova snaží se učiniti každého — muže i ženu a dítě — schopným, aby myslil sám, vlastní svojí hlavou, učíc jej netoliko naučení „znej sebe sama," ale i „buď sebou samým," tak aby, vědom si povinností a zodpovědnosti života, každý člověk mohl, zlámaje pouta, zaujmouti své místo jako bytost svobodná a zodpovědná, a naplniti svou vlastní, zvláštní úlohu ve Vesmíru Bytí.

Myšlénky jsou útvary, které slovo projevuje a čin zhmotňuje.

Jest nutno, aby se člověk naučil mysliti spravedlivě a laskavě, než může spravedlivě a laskavě jednati; mysliti moudře, než může pomáhati při kladení základního kameně k paláci moudrosti; mysliti filosoficky, než může projevovati bílé světlo sofu.

Vývoj myšlénky, plod výchovy, plodí touhu a vůli projevovati a zhmotňovati tuto myšlénku, která je oděvem pojmu.

Soustředění, dostředivost této touhy a této vůle, obsahují v sobě zdroj moci dosud neznámé v její hloubce, a proto nezužitkované: jest úkolem pravé výchovy tomu lidi naučiti.

Ne tím, že jednu nucenosť nahradíme druhou, ani komplikovanými statiskami ani sentimentálním naříkáním, ale *„pěstěním svého já“* naplní člověk staré proroctví: „Jejich meče budou změněny v pluhy.“

Kdo očekávají s větším menším nadšením přeměnu země a člověka. Obnovu, mají ve zvyku viděti ji toliko ve velmi vzdálené budoucnosti jako výsledek díla, na kterém pracuje století za stoletím.

Ale ve skutečnosti tomu není tak:

Nechť ti, kdo milují své bližní poctivě, zapudí jednou myšlénku, že jsou zrozeni ve hříchu a že jejich přestupky mají býti odpykány obětí svaté bytosti: nechť zapudí od sebe navždy myšlénku, že jsou stvořeni k utrpení a ke smrti, nechť za svou víru v pád a ve zvrhlost lidskou — kteréžto víra je svrchovaným rouháním — přijmou královské vědění o velkolepém úkolu Člověka ve Vesmíru Bytí. Nechť konečně pochopí, že jsou stvořeni, aby byli projevem lásky, že život, světlo, moc a užitečnost v nich sídlí, je pronikají, je zahalují: pak každá divuplná přeměna Člověčenstva stane se možnou a dostaví se určitě, mocně a trvale.

A to stane se ne z nějakého mystického aneb metafysického důvodu, ale prostě proto, že člověk právem jest Bohem pozemským, jehož úlohou a úkolem jest aby přeměnil svůj domov v pozemský ráj. — Neboť není zásadního rozdílu mezi jednotlivými hutnostmi nesmírné látky, a ideály, jež platí pro řidší stupně hmoty platí též pro hutnosť naši: a jen na Člověku jest, aby tyto ideály provedl a uskutečnil.

* * *

A tak jediným základem trvalého a bezpečného míru jest výchova, která umožní člověku pochopiti v celé hloubce významu, že „život je posvátný, protože je prostředkem k individualisaci intelligence“ a učiní mu tak lidovraždu nemožnou, protože nemyslitelnou.

Až po den, kdy lidstvo dosáhne tohoto stupně vývoje, až po tento den potrvá válka a násilí, a všechna mezinár-

rodní zařízení, všechna sentimentální lidumilnost zůstanou stejně bezmocny k jich odstranění, jako k tomu, aby se opřely draveckým pudům potud, pokud lidský živočich nedosáhne úrovně, která jej povznáší nad ostatní živočichy, dosud jeho bližní.

Prostředky užívané politikou aneb diplomatií k zadržení přílivu vášní jsou tak bezmocny jako hradby z písku, jež děti staví při hře, a to tím bezmocnější, čím méně je v nich upřímnosti; jedině vypěstění individuelního i společenského Člověka může zde prospěti.

Všude, kde je hořlavina, jest i nebezpečí požáru, v sopce jako v lidské bytosti. Válka jest nynějšímu lidstvu, čím jsou Vesuvu jeho výbuchy.

Ve Védách jako v tradici chaldejské oheň (Agni) je symbolem světla činného čili intelligence.

Ne donucením, ale produchovněním může „Agni tisícerých obětí“ býti proměněn v dobročinný oheň krbu.

Jest s politováním, že lidé poctiví, loyální a dobří, kteří září v prvých řadách mírotvorců, tratí svůj čas, sílu a peníze marnou prací, která záleží v tom, že se snaží rukama ucpati ústa sopce, kdykoliv jest slyšeti hukot žhavé lávy.

Proč nepomáhají raději pionýrům vývoje v jich díle, aby přivedli bytost činnou v člověku i v člověčenstvu, jednotlivce, rodinu, národ, plémě k tomu, aby vůči bytosti trpné plnila svou úlohu ochránce a vyvíjitele, přivádějíce tak i bytost trpnou samu k tomu, aby zaujala své přirozené místo jako psychické středisko a stala se tak svou vyvinutou vnímavostí hvězdou či sluncem domácího krbu, světlem ozařujícím nejprve bytosť činnou sobě nejbližší a pak postupně i všechny bytosti, jež jsou k ní souvztažny a příbuzny.

Položili by tak účinným způsobem první kámen k paláci Míru na solidním základě Sjednocení; neboť lidstvo jako celek nelze jednotiti, pokud lidé jako jednotlivci nejsou sjednoceni ani mezi sebou ani každý v sobě samém.

Pak fysické, místo aby oslabovalo duševní a je rozrušovalo a ukřikovalo, bude je vyvíjeti a dodá mu klidu, kdežto navzájem psychické mu dodá poklady, jež jsou dnes mimo meze každého snu, byť je člověčenstvo tu a tam shlédalo a jich litovalo.

Člověk a člověčka — budiž dovolen tento výraz, aiš a aiše, všude v míře své moci a svého vědění budou se podporovati navzájem, číníce se den ze dne hodnějšími jména „můj velký přítel“ a „má velká přítelkyně.“

Ve městě jako v národě na naší celé zeměkouli, tak bohaté na uskutečnitelné možnosti, bytosť činná, uskutečňovatel. Západ, bude ochráncem bytosti trpné, intuitivní, Východu, jež navzájem bude jemu hvězdou zářícího světla a připraví mu kalich Somy sedmkráte očištěné, aby se stal schopným otevříti bránu za bránou ve chrámu moudrosti, v jehož středu se nalézá voda nade všechny cenná, voda *celkové, úplné Nesmrtelnosti.*

Neboť v poměru k souladu, jenž sjednocuje bytost činnou a bytosť trpnou jest u jednotlivce, města, národu, plemene i zeměkoule síla pathotická, citová, která prostřednictvím síly duchovní očišťuje a zmírňuje rozum.

V poměru k jeho duchovnosti jest i pro rozum jeho touha a vůle, aby individuelní útvar, v němž jest projeven a oblečen, učinil trvalým a nesmrtelným.

Tímto souladem, tímto souzvukem, tímto sjednocením přehnaná, nadměrná jednostrannost, která je jedinou příčinou všeho neladu a nerovnováhy a tudíž i příčinou války, ponenáhlu ale jistě zmizí jako zlý zápach před vůní jemného pižma. Ponenáhlu, ale jistě oheň nesvornosti shasne a prolévání krve na lidských jatkách bojišť dojde na vždy konce.

A to se stane ne nějakým fysickým aneb myslovým, mravním či náboženským donucením, ale pouze účinkem vypěstovaného já u lidí, tak že podle slova posledního z veřejně viditelných zasvěcenců „budou se styděti i mysliti na věci, které konali pod rouškou temnot nevědomosti."

Všem lidem dobré vůle dle jich schopnosti uskutečnění této velkolepé možnosti!

Pak bude i na Zemi Pokoj Lidem Dobré Vůle. — —

SEBEVÝVOJ A INDIVIDUALISACE ŘIDŠÍCH STUPŇŮ BYTOSTI.

Praktický prostředek k vyvinutí a individualisaci jemnějších stupňů bytosti.

K vyvinutí nervového, psychického a mentalního stupně člověka nejlepším (protože nejsnadnějším) prostředkem jest věnovati hlavní pozornost stupni, jenž jest již nejvyvinutějším a tudíž nejschopnějším pokroku a nejžádostivějším

zdokonalení, neboť třebas že k zjednodušení a k podpoře chápání třídíme lidskou bytost na stupně, není mezi nimi *za řádného stavu věcí* nižádného rozdělení aneb roztržení a jeden splývá s druhým jako barvy v duze, která tvoří jediný harmonický celek, třebas že obsahuje modř, žluť a červeň s tóny přechodními, ale v sebe splývajícími.

Bude tudíž snadně pochopeno, že vyvíjíme-li k dokonalosti stupeň nervový, pracujeme tím i k uvedení smyslové duše v soulad s duší rozumovou: že očištění a zrozumění smyslové duše mocně a účinně cílí k mohutnosti mysli; a že rozvoj stupně mentálního (myslového), jenž jej činí schopným vejíti ve styk s intelligencí jemnější a zářnější činí jej i schopným působiti na stupně nižší způsobem moudrým a blahodárným. Dobře jest vzpomenouti též, že každý ze stupňů Stavu Fysického je čtverným a že každý má přirozeně svoji zvláštní příbuznost s výrony citovými (pathetickými), duchovními, (spiritualními), rozumovými (intellektuelními) a životními (vitálními).

Popatřme nejprvé na nejlepší a nejprostší prostředek k vývoji stupně nervového a k jeho postupnému zdokonalení, které vede k individualisaci a tudíž i k nepřetržitosti života i dnes, kde lze obecně býti nesmrtelným jen mimo tělo nervofysické.

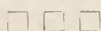
Kdo podnikne vážně toto dílo, *jež je z nejdůležitějších*, učiní dobře, prozkoumá-li svůj nervový stupeň, zda-li jest v nejbližší příbuznosti s tím, co je v pravdě citového, duchovního, rozumného aneb životního (neboť plná rovnováha dostaví se toliko s vývojem). Od toho závisí více méně rychlý a účinný vývoj jeho složité bytosti. Jestliže po takovémto zkoumání shledáme, že nervový stupeň naší bytosti tíhne hlavně k citovosti, tu nechť ten, kdo chce se vyvíjeti, *klidně, pokojně, ale ustavičně* bdí a pracuje k zduchovnění, intellektualisaci (zrozumění) a oživotnění síly citovostní, (pathotické*); vytrvalé a úsilné provádění tohoto díla může býti porovnáno s postupným a blahodárným účinkem vycházejícího slunce. Jedním z nejvšeobecnějších a nejcennějších účinků produchovnění, zrozumění a oživotnění citovostního, a to hlavně podniknuta-li tato práce současně

*) Slovem cit (pathotism), označujeme ono nejvyšší vzrušení lidské bytosti, které lze též nazvati citem hluboké lásky ke všemu co žije; na rozdíl od pocitu, jímž označujeme pocity smyslové. Protože každý stupeň bytosti jest schopným vnímati svoje zvláštní síly, jichž přenos a působení děje se pomocí oné hutnosti látky, ze které on sám je utvářen, máme mnoho způsobů „cítění,“ pro něž nám ovšem schází přesných označení. Kde tudíž na přesném označení záleží, nezbývá než tvořiti slova nová, aneb opsati celou větou, aneb sáhnouti ke slovům cizím, řádně vysvětleným. Pozn. red.

mužem a ženou, kteří se navzájem vyvolili z lásky, jest, že spojení jejich se stane čím dále tím užším čili že oba vstoupí čím dále tím v užší vztah příbuzenství celých svých bytostí, až dospějí k oné dvojnosti bytí, která tak podstatně prospívá ke štěstí a blahu celé bytosti lidské. Nejprostším prostředkem ke zduchovnění citovosti stupně nervového jest *odstraňovati a oddalovati pokojně* (to jest bez násilí) *ale neustále vše, co nejvyšší naše já uznává za nedůstojné sebe samého, a současně zapouštěti v kořeny co nejpevnější vše, co naše nejvyšší já uznává za nejdůstojnější, aby bylo střediskem jeho vnímavosti a jeho ozvuku.* Rychlá a blahodárná přeměna, která takto nastane, někdy až překvapí toho, kdo se sám vyvíjí: a pak počíná krásná úloha pathetického zrozumění (intellektualisace), čili čím dále tím těsnější spojení prostřednictvím duchovnosti a citovo-rozumnosti, jež *činí toho, kdo se vyvíjí, schopným věděti stále snadněji to, co jest hodno přijetí a ozvuku citového; a toto vědomí pak zužitkováno tíhne přímo k rozmnožení životní síly nervové, jako zdravá a výživná potrava tíhne k rozmnožení životnosti nervofysické.* Člověk nebyl utvářen k osamocenosti, a v předůležitém díle sebevývoje spojení s osobou, která je s námi v příbuznosti bytosti, aneb spojení ve skupině osob, jest obecně dílem *velikým*.

Žák kosmosofie pozoruje, že v tomto nervovém pathetickém vývoji není nižádného mysteria, nebezpečí aneb obtíže, a že s upřímností a vytrvalostí jest v dosahu všech, kdož jsou dobré vůle.

Nutno jest jen jediné úsilí: Uvědomiti si důsledky oněch pravd, které poznáváme a držeti se poznané vůdčí myšlénky ve všech stupních, oborech a směrech našeho žití.

PĚSTUJME KRÁSU!

Kdyby si každý obyvatel naší země, která by měla býti nejkrásnější ze všech říší nebeských i hvězdných, učinil povinností pěstiti dle svých sil krásu, jaká by tu nastala proměna!

Vskutku, pěstění krásy jest tak nesmírným polem, tak ohromné a rozličné činnosti, že jej obyčejná myšlénka není s to úplně obsáhnouti.

Snažme se pěstiti krásu, byť byly naše prostředky sebe skromnější. Buďme ujištěni, že nám k tomu neschází příležitosti; potkáváme se s ní při každém kroku; řečeno po pravdě, každý čin, každá myšlénka, každé slovo může cíliti ke kráse. Máme-li míti zdar v tomto vznešeném díle, jest na nás, abychom byli stále věrni svému nejvyššímu ponětí o kráse. Hlavně nezapomínejme na velkou důležitost této zásady v tom, co týče se myšlénky, neboť myšlénka, toť útvar. Takto neposkytneme v sobě útočiště žádné myšlénce porušující Milosrdnost, žádné myšlénce urážející úctu k bližním aneb úctu k oněm kosmickým Vyvinutým, jimž jsme zavázáni největší úctou. Zvykněme si udržovati svou myšlénku vědomým úsilím při věcech krásných, a pomalu stane se nám toto zdravé ovzduší tak přirozeným, že ani nesneseme, aby v ně vniklo cokoliv rušivého.

Leč nestačí toliko aby myšlenka byla krásna; je potřebí, aby i řeč, která ji vyjadřuje byla co nejušlechtilejší. Tak získá naše slovo ponenáhlu kouzla, dodávajícího mu mocného vlivu na naše okolí. Oč svůdnější je krásný nápad oděný vhodnou větou! Jak rádi vzpomínáme na slova libozvučná, zanechavší otisk v naší mysli!

A naše činy — ty lze porovnati buď se sadem plným květů aneb s úhorem nepěstěným, pokrytým trním a hložím.

Každý na světě může čerpati potěšení z vyhledávání krásy, i v nejdrobnějších činech života: dovednost srovnati pěkně šat kolem těla aneb voliti pro svoje všední potřeby předměty pěkné a držeti je v lepém pořádku, — při čemž dokonce netřeba, aby byly drahé neb nové! — neb každá snaha podobná, toť nejvýbornější škola dobrého vkusu ve výchově dětí.

Národové Východu mohou nám sloužiti za krásný příklad v této úctě ke kráse. Jakou ztrátou pro umění by bylo, kdyby zmizelo ze světa vše, co vyrobil Orient!

Bylo by dobrým a užitečným dílem opatřovati děti genia vším, čeho potřebují, tak aby, volni, mohli odáti se svému vzletu a hledati ve výšinách ideálu náměty k mistrnným dílům, která obohacují svět nejen svojí krásou, ale i neocenitelným a blahodárným vlivem, jejž tito umělci shromažďují ve styku s bytostmi jemnějších končin, s nimiž jsou v příbuzenství bytosti.

* * *

Čím výše k nebi tyčí se strom a šíří své ochranné ratolesti, tím hlouběji noří se jeho kořeny do půdy. Chceme-li dospěti vrcholů a poskytnouti v ochranném svém stínu

přístřeší velkému davu, upněme se pevně na svoji matku Zemi, a to díly praktickými.

Každý čin, vykonaný co nejlépe možno pro velkou věc, které sloužíme, přitahuje nám životnost, která umožňuje pokračovati k štěstí a míru.

Čím hlouběji vnikneme kořeny svými do hlubin, tím mocněji budeme přitahovati blahodárné vlivy výšin. Tak naše milovaná země stane se divuplným rájem; prací Člověka Psycho-Intellektuelního bude pozemský ráj zhmotněním všech rájů ostatních, a nebude více rozdělení.

Ideál bude zamilovaným bydlištěm v tomto nádherném ráji; člověk oděný svým zářným tělem bude v ustavičném souladu s tím, co je nejčistšího a nejzjemnělejšího: krása, zřídlo tolika dokonalosti, zavládne v celém svém jasu.

* * *

Země jest koupána dvojitým jasem: jasem rozumu a jasem citu. Slyšíte jásotný její chvalozpěv?

„Temnoty mizí, mizí již noční chorobné stíny; a s nimi škaredost zmizela navždy. V záplavě Světla koupá se Život — kde je teď místo pro plíseň smrti?

Nádherná Krása, královna štěstí, svým rouchem zářným kryje svou říši, svým mocným žezlem budí své děti, svým dechem s očí plašíc jim sen. — Prohlédly zraky — a v záři světla Skutečnost krasší jest než blouznivý sen." —

□ □ □

OTÁZKY.*)

Kosmická Filosofie jest prý proti Theosofii a Spiritismu. Který jest náš názor o těchto moderních proudech?

Kosmická Filosofie není proti nikomu: daleka toho, aby se snažila dělati přívržence aneb aby vyhledávala ve světě nedokonalosti, učí, že pokud pociťujeme potřebu náboženství jest lépe přidržeti se onoho, na něž jsme zvyklí.

*) Odpověď na tuto otázku béřeme z francouzské Revue Cosmique. Upozorňujeme své čtenáře znovu, že konec našeho listu je určen k zodpovídání jejich dotazů. Obdrželi jsme několik dotazů povahy příliš osobní na něž odpovídáme listem. Dotazy došlé v posledních dnech budou zodpověděny v č. 3.

než abychom je opustili pro náboženství, které by nám bylo poměrně neznámo. Mimo to přidržuje se staré filosofické poučky: „Trvalost každé nauky je v poměru ku pravdě, která je v ní obsažena."

Předmětem kosmické filosofie a hnutí *není ničiti, ale naplniti; ne děliti, ale sjednotiti.* Z těchto důvodů hledí posíliti sílu i sektářských skupin rovněž jako jednotlivců *dobré vůle,* tak aby nedokonalosti mohly býti postupně oslabeny a zmizeti, jako drobné bylinky zmizí, když obilí vzroste: a to činí důvodně, neboť politika pod rouškou náboženství přivedla člověčenstvo do stavu tak hrozně smutného a tak vysilujícího, že není divem, že je lidstvo nedokonalé, ale spíše, že si zachovalo tolik ctností.

* * *

Slovo Theo-soph může býti v jednom smyslu přeloženo jako „jasné zření Boha." A proto nejsme s to říci svému dopisovateli co o tom myslíme, přidružujíce se slov zřece dávnověku: „Nižádný člověk neviděl Boha, v nižádné době."

Za nynější doby člověk nejvýše vyvinutý může toliko rozeznati výrony Nevymyslitelného, oděné a projevené v tom, co je v dosahu jeho ponětí aneb pociťování, takže dle slova posledního z velkých Zasvěcenců, obecně v Evropě uznaných: „Nevidíme než jakoby skrze začerněné sklo." Nicméně toto byť sebe temnější zření výronů nevýslovné skvělosti, nepředstavitelné nádhery, na něž dle učení Kosmické Filosofie má člověk vývojem právo, je tak plno šťastných schopností, štěstí, uskutečnitelných možností, že Kosmická Filosofie má právo na krásný název, který jeden z nejintelligentnějších naší skupiny jí právem dal: *„Věda Naděje, Filosofie Radosti."* Tento název je založen na vědomí, že Světlo, byť bylo sebe nedokonaleji oděno, byť bylo sebe temněji projeveno, přece nejen existuje, ale že působí i neustálý vývoj svého šatu pro stále plnější svůj projev, a že toto světlo, Jedno a vždy totéž, včera, dnes a na vždy, není jako světlo politiky, lesknoucí se pověrou a strachem, ani jako bleskoty oceli aneb hromů Jovišových, ale jako svatý oživující oheň (čili světlo činné), které nebude nikdy ztraceno, protože je středem a důvodem domácího krbu celkového lidstva. Alfa (jež nemá Omegy) ustavičného zdokonalování útvarů, pravá

Kosmická Sociologie.

* * *

Jestliže svou otázkou náš dopisovatel naráží na onen útvar tak zvaného Buddhismu, zavedeného v Evropě od několika let, nejsme s to vysloviti se o jeho dogmatech, protože známe jen spisy jeho adeptů, z nichž si můžeme utvořiti názor, a že tyto spisy se nám zdají měniti dle okolností. Z tohoto důvodu je Theosophická společnost rozdělena v sobě samé. Co se týče Theosofů, čítáme mezi nimi některé ze svých nejlepších a nejváženějších přátel; z tohoto důvodu nedbáme nelogických soustav, theoretických i praktických, držíce se toho, že v této věci jako v tolika jiných jest dáti přednost teplému růžovému světlu plnému klidu a citu před chladnou temnou modří rozumu.

Co se týče Buddhismu východního, krátký zpětný pohled na jeho původ a na jeho postup nebude bez zajímavosti pro ty z našich čtenářů, kteří se zajímají o náboženství o němž se praví, že čítá více přívrženců než každé náboženství jiné, počet to, jenž je stanoven pisateli některých statistik asi na 400 millionů.

Slovo Buddha značí prostě „osvíceného", a první zaznamenaný Buddha byl středem esoterního kruhu Řádu Brahmanského. V době, o níž se dějepiscové různí, kdy tento řád, jako podobné hierarchické řády, opustil bílé světlo sídlící v lidech, pro světlo více méně zbarvené osobnostmi, syn královský, princ Siddharth, povstal uprostřed poměrné temnosti jako zářná a skvoucí hvězda jitřní. Byl tak krásný ve všech vnímatelných stupních a stavech své vysoce vyvinuté bytosti, že nejupřímnější z vyvinutých členů řádu Brahmanského, k němuž náležel, se kolem něho shromáždili, a mladý královský rozjímavec, moudrý a skromný jako poslední z „vytažených z vody plastičnosti," historicky známých, vedl je od stupně k stupni po čtyřicet let; tito stateční mužové, kteří prošli pouští lidské nevědomosti a tudíž i lidské výstřednosti utvořili středisko Zasvěcenců v zemi Středu: ne, jak tvrdí dějepisci, potírajíce Filosofii Brahmanskou, ale potírajíce to, co rušilo její čistotu a její jas. Po několik století po smrti královského Osvícence jeho soudruzi žili a pracovali uprostřed Řádu Brahmanského v míru a ve svornosti, a teprve když přestali býti hodnými jména Osvícených byli ponenáhlu ale vytrvale vypuzeni a rozptýlili se na vysoké planině na sever od Himalaje až do Sibíře, skrze Čínu, Japan a Indii za Gangem, na Ceyloně a na některých ostrovech Indického archipelagu, až asi ve dvanáctém století všechny stopy této společnosti zmizely z kraje, jenž jí dal vznik či přesněji řečeno ze země svého znovuvzkříšení. Dle dějin byli na

konec vyhnáni z měst a utekli se do pahorků, kde vystavěli slavné jeskynní chrámy, jež posud stávají.

Filosofie, kterou královský rozjímavec obnovil, byla nejčistšího zřídla, jedna a táž po všechny časy, a tudíž velmi prostá a projevená bez dogmat a bez obřadných úkonů. Její naučení byla v podstatě mravní, a cílem jejím bylo povznesení a očista lidského žití; a jako je tomu vždy s pravou filosofií, vykonávala tento vznešený a praktický cíl nepokoušejíc se zvrátiti stávající náboženství, ale pronikajíc ku pravdě, která byla tohoto náboženství základem a oporou, a osvěcujíc je tak čistší a plnější září.

Jeden z nejušlechtilejších cílů Siddharthy bylo sjednocení: třebas že se zdržel opříti se soustavě kast tam kde byla již zavedena, nezavedl nikdy tuto soustavu, kde byla neznáma. Dalek toho, aby popíral jsoucnost různých božstev, ctil je dle jich povahy prostými oběťmi květů a vůní, hudbou harf a melodiemi a souzvukem prostých ale vznešených písní, a učil, že všechna Božstva hodná úcty jsou projevy nejvyššího Rozumu. Život byl držán za posvátný, protože je prostředkem k individualisaci rozumu, a proto nebylo kněží, kteří by přinášeli v oběť život bytostí méně vyvinutých, ale byli jen takoví, kteří sloužili člověčenstvu obětováním sebe samých a kteří byli dle svých schopností a svého vývoje prostředníky mezi člověčenstvem a řidšími projevy Nepomyslitelného, za kterýmž účelem se drželi odděleně a tvořili zvláštní řád, *jemuž byly dávány zvláštní rady.*

Co se týče filosofie Nirvâny (doslovně: žádné přání), vznešená nauka prvních časů byla zatemněna výklady, jak to dokazuje nauka o šesti transcendentních ctnostech, totiž o almužně, mravnosti, vědění, energii, trpělivosti a milosrdenství; neboť *jest nemožno pokračovati k dokonalosti těchto ctností bez ustavičné horoucí touhy a vůle.* Jest pochopiti a podržeti v mysli, že *klid nemá nic společného se zničením* (jež jest ostatně nemožné v celém vesmíru bytí) a že zasvěcenci podávali soma, symbol klidu i králi či nejvyššímu vnímatelnému božstvu, *s přáním po zachování těla čili nervo-fysického obalu* vyvolavatelů.

Někteří mají moc pomáhati účinně svým bližním vlitím svých sil aneb přenesením svých statků aneb jinak k pozdvihnutí jich mravnosti, osvícení jich vědění, probuzení jich energie, posílení jich trpělivosti, *jež jest vytrvalostí až do utrpení* a k projevení pravého milosrdí, jež záleží v neplýtvání sil a v jich zachování. Bez touhy, jež jest umravňující silou, od níž závisí veškeré uskutečnění možností, bylo by toto velké dílo nemožno. Chaldejský badatel, jenž

obdržel znamenité jméno člověka přede všemi milovaného. byl označován též jako *člověk tužeb.*

Axiomata jsou základními kameny nauk, a je tedy dobře všimnouti si čtyř vznešených vět, na nichž dle moderních záznamů, je postavena Buddhistická soustava.

1. Bolest existuje.
2. Příčinou bolesti je žádost.
3. Bolest končí Nir-vanou čili ne-žádostí.
4. O cestě jež vede k Nirvaně.

První z těchto vět je na neštěstí nepopiratelnou.

Druhá jest více než pochybna, neboť zkušenost a pozorování spíše dokazují, že *bolest není výsledkem žádostí, ale následkem neschopnosti uskutečniti svou touhu.*

Co se tkne třetí věty, že bolest může býti ukončena zničením žádosti, bylo by možno stejně dobře stanoviti, že bolest může býti zničena necitelností aneb smrtí trpitele; neboť pokud je pocit a život, potud je naděje, a kde je naděje, jest i žádost či touha, a je zřejmo, že každý člověk citový, duchovní, rozumový a životní touží nejen po šesti ctnostech a dokonalostech, ale i po všech ostatních. Mimo to je-li cílem bytí tak zvané nebytí, cílem útvarů beztvárno, následuje z toho, že nejen „To, co má býti oděno," „Nevýslovné" Chaldeů, „Svrchovaný Rozum" královského Buddhisty, bude bez oděvu, ale že by bylo *určeno vládnouti svrchovaně nad ničím,* prostě proto, že by nezůstalo ničeho, nad čím vládnouti.

Co do pěti mravních zásad Buddhistické nauky: nezabíjeti, nekrásti, necizoložiti, nelhati, jsou zbytečny pro bytosti bez tužeb, protože kořen těchto pěti nedokonalostí jest právě žádost. Jest nemožno mysliti si, že by Královský Filosof, velký Osvícenec, byl opustil vše, co měl a ztrávil nejlepší léta svého žití v rozjímání a nejhlubším klidu, aby nalezl prostředek k ulehčení utrpení a bolestí lidí, a pak v samém středu posvátné hierarchie, jež měla život úplný za posvátný, učil nauce o pohlcení či zničení ve smyslu, v němž se slovo Nirvana dnes vykládá; neboť tento výklad činí nemožným sjednocení Nemyslitelného a věčné úhrnné Látky, a zamezuje na vždy velkolepé kosmické dílo rozptýlení a přijetí sil.

(Pokračování.)

Z literatury.

Dra. Jaroslava Bartha **„Nové Kultury", časopisu pro přirozenou životosprávu a pěstění osobní dokonalosti duševní i tělesné**, vyšlé 10. číslo potěšilo nás opět v každém směru. Výborný článeček J. P. Müllera o moderním hygienictví vrhá ostré světlo na celou tu zvrácenost moderního člověka, u něhož od myšlenky k činu je vždy tak nesmírně daleko, že ani nejpřesvědčenější theoretik nepomýšlí na to, aby své krásné myšlénky uvedl aspoň sám ve svůj vlastní život. Více vzduchu — ano, více vzduchu, a více opravdovosti do našeho chtění a více chtění do našeho života, jenž probíhá dosud tak hrozně mechanicky — tak skoro proti naší vůli. Život vesmírný je prostředkem k individualisaci intelligence; vidíme-li však, jak v málo individuích má intelligence — to jest vlastní rozum — vlivu na život, upadáme v pochybnost, mnoho-li z těch dnešních také lidí — z těch dnešních členů armády zvyku — zachová svou individualitu přes osudný práh tělesného rozkladu. — Proto list, jenž dovedl spojiti tak šťastně vývoj vůle s rozvojem tělesným, dlužno zváti dobrodiním pro svoje prostředí. Bývá zvykem přáti časopisu hojného rozšíření. Přejeme ještě více naší veřejnosti, aby se v ní idey „Novou Kulturou" hlásané ujaly a zakotvily.

Illustrovaných Přednášek (pořádá Dr. A. Batěk v Plzni) číslo 82—83 přináší Dr. A. Dittricha stať o „Kometě Halleyově"; upozorňujeme — krom věcné části dílka — na filosofické úvahy tam vsunuté. „Važme si náhledů menšin. — Vždyť veliké myšlénky pocházejí pravidelně z ještě užšího kruhu, než jest menšina — pocházejí od jednotlivce," volá autor, jako pravý aristokrat intelligence v době parlamentarismu — papírového. Výborně redigovanou sbírku Baťkovu (číslo 12 h) doporučujeme za znamenitou pomůcku sebevzdělání.

Redaktor a vydavatel **Miloš Maixner**. — Knihtiskárna **Binko a Zika** v Praze.